

dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

opgericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR. HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
VERLICHTINGDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 4519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tek. Intere. 1937*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

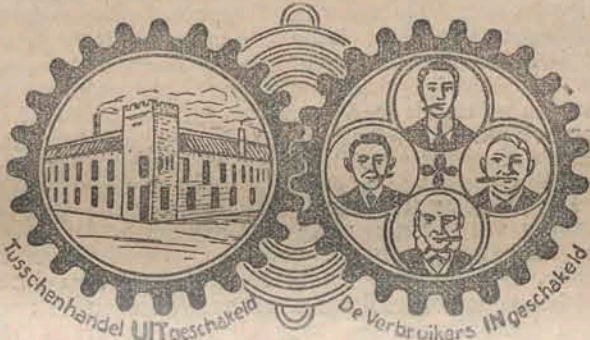
MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benodigde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

INHOUD: Ind. Bronbeek. — De Volkenbond in 1923. — Ind. Bijgeloovigheden. — Ir. J. Ch. F. v. Sandick. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen: (I. Amsterdam, II. Arnhem.) — Mededeelingen. — Mutaties van 27 Febr. tot 5 Maart 1924.

WIJN LEDEN wordt beleeft doch dringend verzocht, bij adresverandering hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Voor de Tropen
is het beroemde merk
„His Master's Voice“
GRAMOPHONES en PLATEN onmisbaar! De grootste Componisten: PUCCINI, LEONCAVALLO, MASCAGNI, REIJER, SAINT-SAËNS, EDWARD ELGAR, MASSENET, enz. raden U in hunne attesten aan, uitsluitend DIT merk aan te schaffen als het hoogst begaafde kunstwerk der volmaaktheid.
De grootste Artisten op vocaal en instrumentaal gebied verleen hunne medewerking.
ALLEENVERKOOP te 's-Gravenhage bij
WILLEM SPRENGER
Agent der Gramophone Comp. Ltd.
PASSAGE 46 TEL. H. 3778

Old England
NIJMAN & PHILIPS
LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

BESCHIKBAAR.

BEZUIDENHOUT-GARAGE
Telefoon B. 344
Luxe Auto Verhuur-Inrichting
Nette Bediening - Taxi Prijzen
Bezuidenhout 42

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

A.H.I.T.
Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage, Piet Heinstraat 2a, Telefoon M. 4580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts Alex Mertens. Lage Tarieven. De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6—7 uur. Zondagsmorgens van 10—12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansens & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst”
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Waar dinnert en luncht gij **goed en goedkoop?**
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boschjes

is het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

Noordeinde 13
speciaal adres voor koopjes

in Bent-, Wintermantels, Demi's en Winterjassen, Overhemden, Dassen, Jaeger- en Macco-Undergoederen, Regenmantels en Jassen in Gummi en Gabardine van f 25.- voor f 8.75, van f 35.- nu f 17.50, van f 50.- nu f 21.50 met zijde gevoerd enz., enz., 's avonds tot 9 uur geopend.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon M. 2739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

in de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

DEN HAAG
VB
N.V.

Vereenigde Bakkerijen
DE HAAGSCHER BROODFABRIEK
EN DE OUDE VETTE HEN
Bilderdijkstraat 139 - DEN HAAG - Tel. M. 3820

Gebruikt bij Uw kopje Thee onze
Haagsche Beschuif

Geregelde bezorging in DEN HAAG, SCHEVENINGEN, RIJSWIJK en WASSENAAR.
FILIALEN en DEPOTS in alle wijken van Den Haag en Scheveningen.

TOEPOEL's Modelschool
Joh. Camphuisstr. 165-67 (Bezuidenhout) DEN HAAG

**BOKSEN, JUJITSU, ONTVETTING
VERSTERKING, TRAINING** voor elke sport

Dames en Heeren. LAGE PRIJZEN

Warme en koude Kuip- en Stortbaden. Alle lessen geeft P. M. C. TOEPOEL, Oud-Amateur-Kampioen van Nederl., Gediplomeerd Leeraar N. B. B.

Indisch Bronbeek.
Door de Presidente van Raad van Beheer van „Boeatan”, mevrouw de Douair. G. van Beresteijn-Tromp, is aan den penningmeester van „Oost en West” afgedragen een som van f 600 (zeshonderd gulden) als netto-opbrengst van een in Groningen en Assen door „Boeatan” gegeven kunstavond.

De Volkenbond in 1923.
(Slot).

De douane-conferentie, in den loop van October en een gedeelte van November gehouden, is terecht een succes gerekend. Principieele punten van onderling handelsbeleid werden door deze conferentie niet onder het oog gezien, maar wel tal van bepalingen besproken, die tot vergemakkelijking van het handelsverkeer kunnen leiden en tot verlichting van de thans daaraan in den weg gestelde bezwaren. Bovendien is het denkbeeld van arbitrale clauses in handelsverdragen door deze conferentie besproken en ten einde gebracht; is van haar initiatief uitgegaan tot de verdere unificatie van de nationale wisselwetgeving en van de statistische methodes. Vraagstukken als die van dubbele belasting en van kapitaalvlucht tengevolge van de belastingen zijn door haar eveneens onder het oog gezien. De financiële afdeling heeft zich voorts nog verdienstelijk gemaakt door de stichting van een emissiebank in Albanië, waaraan de Raad, op verzoek van de Albanese Regeering, een financieel deskundige heeft gezonden, terwijl zij ook de munthervorming in Dantzig voorbereidde.

De Verkeersconferentie, die in November en December vergaderde, zette den arbeid, in Barcelona in 1921 aangevangen, voort en bracht thans ten einde. Een internationaal statuut met betrekking tot het spoorwegverkeer werd aangenomen en eveneens betreffende den toegang tot zeehavens, den transit van electriciteit en betreffende hydraulische krachten. Ter zijde van de conferentie bereidde de raadgevende en technische commissie een groot aantal belangrijke vraagstukken voor; zoo de sanitaire controle op de waterwegen; zoo de unificatie van het privaatrecht ter zake van binnenlandsche scheepvaart; zoo de unificatie van de statistiek der binnen-scheepvaart; zoo de controle van den doorvoer van opium in de vrijhavens; zoo douanemoeilijkheden die de ontwikkeling van het luchtverkeer belemmeren; zoo het stelsel, dat thans op de certificaten voor automobielverkeer van toepassing is; zoo de mogelijke bijeenroeping eener radio-telegrafische conferentie; zoo het regime van den zomertijd; zoo de hervorming van den kalender, en tal van schijnbaar ondergeschikte, maar voor de practijk van het leven gewichtige vraagstukken.

De hygiënische organisatie voltooide haar systeem van epidemiologische inlichtingen en ving de studie van de eenheid van methoden voor gezondheidsstatistiek aan. Door middel van uitwisseling van sanitair personeel, en dank zij de edelmoedige medewerking van de Rockefeller Foundation, kon zij haar werk tot toenadering van nationaal-hygiënische administraties in de verschillende landen voortzetten; vier uitwisselingen hadden reeds plaats: in België, in Engeland en Oostenrijk, in Italië, in de Vereenigde Staten. Belangrijke onderzoekingen werden omtrent kanker, malaria, slaapziekte ondernomen; de epidemische commissie droeg bij tot de aanmerkelijke verbetering van den gezondheidstoestand der vluchtelingen van het Nabije Oosten. Tengevolge van overeenstemming met het Office International d'Hygiène Public is de hygiënische organisatie van den Volkenbond tot volle ontwikkeling gekomen.

De commissie voor intellectuele samenwerking en die betreffende de Opium zette den reeds een voorgaand jaar begonnen arbeid voort. De intel-

Brandstoffenhandel H. HAVINGA
Oud-Gezagvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
Lid van de Vereeniging „Oost en West”
Leverancier van het Koninklijk Instituut v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-l.
Kantoor: HOOIKADE 13a - DEN HAAG - TEL. N. 624

WIE ZENDT
de beste en billijkste diners aan huis
Maison **A.L.M. STEENBEEK**
KOK
Ohmstraat 7 - DEN HAAG - Tel. M. 3
Vleesch, Groente, Aardappelen en Soep of Toespijs, 90 ct.

lectueele commissie beschikt thans over een uitgebreid net van nationale comité's, die haar intermediair dienen bij de intellectueele milieus der verschillende landen; te Genève zal binnen het Office voor universitaire inlichtingen worden opgericht, dat deze commissie ten dienste staat. De Opium-Commissie ontving de medewerking van een Amerikaansche delegatie en kon dienstengevee conferenties, die in November 1924 zullen worden bijeengeroepen. De commissie voor den handel over de uitgestrektheid van het kwaad, dat de strijd. Het hooge commissariaat voor de vluchtelingen ondernam verschillende stappen ten behoeve der vluchtelingen te verzachten.

Zoo hebben de organisaties van den Volkenbond de technische en humanitaire vooraan, wel is te zeggen, niet te willen en te kunnen stilstaan. Zoo hebben zij arbeid verricht, die zeker in de lang van de geheele wereld mag worden genoemd. En een kenmerkend teeken voor den Volkenbond in 1923 is, dat deze arbeid heeft geleid in de richting van onderlinge samenwerking van de verschillende organen van den Volkenbond. Werkten tot dusverre ieder in eigen richting, in 1923 men vooral kracht geput uit gemeenschappelijke arbeid. Zoo hebben zich gemengde sub-commissies gevormd voor de gemeenschappelijke studie enkele problemen, die twee of meer organen van den Volkenbond tegelijk betreffen; zoo zijn ontstaan voor hygiëne en vervoer; zoo is er een tijdelijke gemengde commissie voor de bepaling der wapeningsbeperking en de permanente militaire commissie inzake de studie van militaire vraagstukken.

Ook de hygiënische commissie en de Manoeuvre commissie hebben samengewerkt. Het economische comité bereidde een ontwerp-verdrag op de plaatsliere wapenfabricage voor, maar zulks weer in samenwerking met de gemengde tijdelijke commissie voor de wapeningsbeperking. Gedurende de laatste zitting heeft de Raad aan de permanente militaire commissie en tegelijk aan de verkenning commissie gevraagd om in gemeenschappelijke leg een oplossing te zoeken voor de plaatsing van een depôt te Dantzig voor Poolsch wapentuig, daardoor een nieuwe karakteristiek in het verkeer van den Volkenbond wordt gebracht, behoeft welijks te worden beloofd. Zulks temeer, aan de organen van den Volkenbond in den loop van 1923 ook ruimschoots gelegenheid is geleverd om weer aanraking te zoeken met andere nationale lichamen, zoo met de Internationale Kamer van Koophandel, met het International Bureau voor openbare gezondheid, met de internationale rivierencommissies of met internationale lichamen van spoorwegen en weldadigheid. Als een gelukkig verschijnsel mag tenslotte vermeld worden, dat in de eerste plaats Duitschland, Amerika, Rusland en Turkije, aan de werkzaamheden van de technische organisaties van den Volkenbond deelgenomen.

Zeker, ook in 1923 heeft den Volkenbond niet gemaakt tot den super-nationalen rechter velen daarin gaarne zouden begroeten. Maar op weg van versteviging zijner inrichting en van breiding zijner organisaties is de Volkenbond weder een eind verder gekomen, zoodanig dat degenen, die willen gewagen van mogelijke ontbinding van den Volkenbond, tevoren zeker van alle kanten zullen moeten vernemen, dat zij ongelijk hebben.

Indische Bijgeloovigheden.
door S. KALFF.
„Bijgeloof is hemelsch-vast nog beter dan loof. Bijgeloof kan, maar ongeloof kan niet terd worden.”

**HET VAN OUDS BEKENDSTAANDE
MUZIEKHUIS „TENZER”**
PAUL KRUGERLAAN 114
Gramophoons in alle prijzen vanaf f 15.-
Gramfoonplaten vanaf f 1.50
Reparatie-inrichting voor alle soorten muziekinstrumenten
VERZENDING NAAR OOST EN WEST

J. A. VAN HEIJNINGEN
 FABRIEK VAN GRAFHEKKEN - SANITAIRE ARTIKELLEN
 AANLEG VAN GAS- EN WATERLEIDING
 LEVERING VAN ALLE SOORTEN
 HAARDEN, KACHELS en FORNUIZEN
 :: ELECTRISCHE SMEDERIJ ::
 WESTEINDE 159 TELEFOON N. 2867 DEN HAAG

Gevestigd als
Tandarts
 te Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML

Matige tarieven. Spreekuur 10-12, 2-4
 Röntgen opnamen bij Tel. B. 0897
 behandeling vrij. Lijn 3, 4, 7, 13

Zoo dacht de romanheld der juffrouwen Wolff Deken, Abraham Blankaart, er over. Maar wanneer die brave Amsterdamsche koopman eens de Javaansche kampongs had rondgewandeld gelijk hij het de Amsterdamsche volksbuiften deed, hij erkend hebben dat het nog zoo „hemelsch-vast” was dat Javaansch bijgeloof verbeterd kon worden. Want dit element was diepgeworteld in het oostersche volksleven; het kind was er bij onafgebracht en het kind is de vader van den man. De westersche wetenschap zou vruchteloos trachten den Javaanschen dorper af te brengen van zijne overtuigingen b.v. over de oorzaken van een zonnecleef, een maan-eclips, een aardbeving, een staart-ster, enz. En hun geloof aan de geesten in de troische natuur — altijd meenden ze zich omgeven door duistere, vijandige machten, welke men moest vegen te bezweren en te verzoenen. De Engelsehe geleerde Sir John Lubbock schreef, „dat men niet veel zegt als men beweert, dat er een geduchte rees voor onbekend kwaad gelijk een dikke wolk over het leven der wilden heen zweeft, en eik hunner genoegens verbijtert.” De Javanen mocht in enig opzicht boven den westerschen proletariër staan, in z'n bijgeloof aardde hij naar zijne wilde voorvaderen.

De Europeanen in Indië wisten dit bijgeloof soms te utilizeeren, b.v. tot het ontdekken van misdrijven. Zij rekenden daarbij op de vele superstitieën, welke de tairijke slavenbevolking der hoofdsteden met hun geboorteland hadden meegebracht, en welke zij op de plaats der vreemde dienstbaarheid getrouw bleven aanhangen. Men kon hun doen gelooven dat Onze Lieve Heer ergens in een boom woonde, maar men kon hun niet de „duyveldey” ontneemen, die ze in hunne harde koppen hadden geprent. Die van Bwool (Celebes) b.v., welke geloofden dat hun volk van een varken afstamde, hadden andere grollen in 't hoofd dan die van Boni Saleyer, maar bij allen was de knobbel der bijgeloofigheid voordeelig ontwikkeld.

In de grootscheeps opgezette Indische huishouding onder de O.-I. Comp. was bij een slavenpersoneel van dikwijls meer dan honderd koppen het verwezen van orde en veiligheid geen geringe zaak. Was dit feit geconstateerd en rustte er verdenking op een uit den hoop, dan liet men door den mandator over de slaven den hals van den verdachte ongestoos instrument, dat bij de z.g. „lyffeigenen” bekend was onder den naam van Jan Preto of zwarte Jan. In dien toestand moest de slaaf in het verbasterd Portugeesch, dat in het oude Batavia algemeen was als het Maleisch, eenige malen achtereen de formule uitspreken: *Jan Preto, impi preto, si eo lanho coelpa enforca per mi* (Zwart Jan, sta recht, zoo ik schuld heb, worg mij). Was de man nu werkelijk schuldig, dan zou, volgens het Javaansche bijgeloof, de gespleten tak door de kracht van het uitgesproken formulier allengs meer en meer dichtknijpen, totdat op het laatst de adem in de keel gesmoord werd.....

Dan kwam de bekentenis er uit. Maar wist de slaaf zich onschuldig, dan zou het houten worg-oor hem geen letsel doen. „Op die wijze,” verhaalt Valentijn, „nemen zij eene proeve van alle slaven en zoo heeft zeker buurman van mij een, die anders zeer hardnekkig in 't loochenen was, ontdekt die zijn goude gespen uit zijn schoenen gestolen had.”

Een ander middel bestond hierin, dat men de slaven op de rij af droge (ongekookte) rijst liet eten en inslikken. De schuldige zou alsdan in den waan verkeeren, dat er over die rijst van te voren een bezweringsformulier was uitgesproken en einde den diefstal te ontdekken, en het denkbeeld betooverde bras over zijn tong te krijgen. Het was zoo benauwend, dat de onnoozele korreltjes niet door de keel wilden. De secretie der speekselklieren hield op en men had alsdan de slaven slechts met geopenden mond te inspec-

teeren. De onschuldigen hadden de rijst binnen, de schuldige stond te mummelen als een eend op ganzenhagel.

't Gebeurde ook dat zoo'n bezweringsformulier of hetgeen daarvoor doorging door den meester des huizes werkelijk werd uitgesproken over eenige stokjes of „ikeltjes”, welke vervolgens aan het gansche slavenpersoneel werden uitgedeeft. Dat formulier, zoo werd hun aangezegd, zou den dief onfeilbaar ontdekken doordien het de kracht bezat om zijn stekje een duim ver boven dat der anderen te doen uitgroeien. De slaaf nu, die zich schuldig wist en niet ontdekt wilde worden, nam de voorzorg om heimelijk een stukje van zijn takje af te knippen — „en wordt alleen daardoor, bij 't weer nazien van alle de ikeltjes, klaar ontdekt, verbaasd staande hoe men juist weten kan dat hij de dief is.”

Was het misdrijf van ernstigen aard, en de verdachte slaaf afkomstig uit de Molukken, dan had men allicht vat op hem door hem te bedreigen in zijn... haar. Daarin zat volgens het volksgeloof de wortel des levens; het verlies daarvan zou ook het verlies van het geheele lichaam, of voor 't minst van de beste levenssappen tengevolge hebben. 't Was een geloof opklimmend tot bijbelsche tijden; Simson's kracht was gebroken zoodra de schaar van Delila hem de haren had afgeknipt. De indische fabelleer rept van gevallen waarbij het al of niet bezitten van het hoofdhaar, en zelfs van enkele haren, werd voorgesteld als een zaak van leven en dood; een geloof, dat ook in de Grieksche mythologie werd teruggevonden. Volgens eene legende der Bataks bezat de nimf Oetakagi een kleed, waaraan zij het vermogen om te vliegen ontleende en dat haar ontstolen werd door zekeren Kasimbaha, terwijl zij met hare gezellinnen in het bad was. De andere nimfen konden daarna hunne kleederen aantrekken en wegvliegen; Oetakagi, vergeefs haar hemelsch kostuum zoekende, bleef alleen achter. Daarop kwam Kasimbaha te voorschijn; hij wilde haar het gestolen kleed teruggeven mits zij hem huwde, en de nimf stemde toe. Doch zij waarschuwde hem: „er groeit op mijn hoofd een enkel wit haar; zorg dat zij het nimmer aanraakt, of ge zoudt mij weer verliezen.” Later, in den loop der jaren, vergat haar echtgenoot die waarschuwing, en terwijl zijn hand eens door hare lokken woelde, bleef het witte haar hem eensklaps tusschen de vingers zitten. Terstond brak een onweer los, en een dichte damp vulde de plaats waar hij zich bevond. Toen die damp was opgetrokken, was ook de nimf verdwenen, en Kasimbaha stond voortaan zoo alleen op de wereld als Beatrys van Cleve, toen zij den Zwanenridder tegen de waarschuwing in had gevraagd naar zijn afkomst.

Op Nias leefde eene sage van een inboorling met een haar op zijn schedel, dat zoo grof en stijf als koperdraad was, en dat hem onkwetsbaar maakte. In den oorlog gevangen genomen en ter dood veroordeeld, beproefde men tevergeefs hem te executeeren. Het leven wilde niet wijken; totdat een Niassche Delila, zijn eigen vrouw, den vijand het geheim verried. Het haar werd hem toen uitgetrokken, en daarmee vlood ook het leven. Dit geloof omtrent de levenskracht verbonden aan het hoofdhaar heerschte ook bij de Alfoeren van Ceram, waar het aan jongelieden verboden was zich de haren te laten afknippen, opdat ze niet in een toestand van machteloosheid zouden geraken. En onder de Amboneezen waren er die geloofden, dat zij gelijk de fakirs van Hindostan alle smarten, zelfs die van de pijnbank, konden doorstaan zolang ze nog in het bezit van hun haardos waren. Valentijn verhaalt in zijne „Beschryvinge van Amboina” het geval van een inlandschen vaandrig, die zijn vrouw had vermoord, en het lijk des nachts met behulp van een slaaf in zee geworpen. Hij gaf toen voor dat zij, naar het strand gegaan zijnde, van daar niet was teruggekeerd; zeker was zij door een kaaiman gegrepen en verslonden. Doch eene oude vrouw had den moord gezien, en op hare aangifte werden zoowel de vaandrig als de slaaf

GROTE SORTERING
**LINGERIE EN
 HUISHOUD-
 GOEDEREN**
 INDIËSE UITRUSTINGEN
 HUWELIKSUITZETTEN
 v.s.

GERZON

LOUIS ZELDENRUST
 GEDIPLOMEERD DAMESKAPPER
 Premier Prix Academie Nationale, Paris
 PLEIN 16 — TEL. H. 5460 — DEN HAAG

HAARWERKEN (Speciale bewerking voor de Tropen)
 HENNÉ APPLICATIES (Onschadelijk haarkleuren)
 Ondulation Permanente (best. tegen atmosh. invl.)
 FRANSCH MODELHOEDEN en PARFUMERIEËN

BESCHIKBAAR.

P. VAN DEN BRUL
 Veenestraat 15 Den Haag
 Amsterdam, Hoorn, Leeuwarden, Groningen, Hilversum

Heeren-, Jongens- en Kinderkleding
 Speciale afdeling voor
Kleding naar Maat

M. DIJKERMAN
 LAARZENMAKER, DEN HAAG

Levert op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat
 In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandse huizen.
 Fred. Hendriklaan 198 - Tel. Schev. 1384

P. B. VAN MOORSEL & CO
 Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

DIVAN met verstelbaar hoofd,
 Gobelin overtrek à **f27.-**

f 27.-

Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

N.V. Meubelfabriek „DELTA”
 Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef. 893
NIJMEGEN
 Wij kunnen U momenteel aanbieden: S
Complete Huiskamers van af f315.-

BESCHIKBAAR.

Nieuwe „BERRY” modellen.

Pumps.

Lak	v. af	f 8.50
Glacé	„	f 9.50
Suède	„	f 12.50
Satijn	„	f 8.50
Bruin	„	f 11.50
Wit Glacé	„	f 12.50
Goudleer	„	f 13.50
Brocaat	„	f 15.00

Vraagt onze Indische Catalogus met 84 photo's onder nieuwe modellen.

Referentie van honderden Indische Families ter inzage

H. HESSELS & ZOON
Piet Heinstraat 115 Den Haag

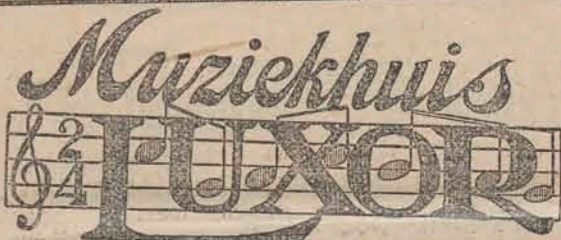
Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend”

Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
DEN HAAG. LEIDEN.

NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.-
5 jaar garantie, gepantsord raam.

NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.-
Groote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht voor verzending naar Indië.

Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.
J. J. STOLTENHOF Jr.

GROOTE MARKT 28 DEN HAAG
GROOTE SORTERING GRAMOPHOONS
EN GRAMOPHOONPLATEN
Voor repatrieerenden speciale conditiën

VERZAMELAARS

Zij, die Kunstvoorwerpen willen verkopen of hunne verzameling wenschen te completeeren, worden attent gemaakt op de rubriek Vraag en Aanbod in het Maandblad

**NEDERLANDSCH-INDIË
OUD EN NIEUW**

Prijs f 2.50 per annonce van ten hoogste vijf regels. Ter kennismaking wordt op aanvraag gratis een nummer van ons Maandblad toegezonden

NOBELSTRAAT 20 TEL. H. 1987*
DEN HAAG

PFAFF naaimachines

zijn de beste. — Alleen verkrijgbaar bij

A. J. MEERPOEL

DEN HAAG Prins Hendriksstraat hoek Roggeveenstraat
DELFT Binnenwatersloot 26
Telef. 836.

Reparaties aan alle soorten en merken naaimachines. Speciale vakkundige emballering van Naaimachines voor Indië.

Zeebaboe's en Jongens

beschikbaar. 203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

gevangen genomen. De laatste bekende aanstonds; de moordenaar echter loochende "met stijve kaken." Zelfs toen hij op de pijnbank gelegd werd tartte hij de rechters om hem het bewijs van de misdaad, d.i. het lijk der vrouw, maar eens te toonen. Slechts daarop zou men hem mogen veroordeelen. Doch dit bewijs lag, met steenen bezwaard, op den bodem der zee, en er was niet veel kans dat men het zou kunnen opdiepen. Men had er naar kunnen zoeken als naar een naald in een hooischelf. Reeds sprak de gouverneur van Ambon, Dirk de Haas, er van om den beklagde wegens gebrek aan wettig bewijs maar weer los te laten toen een der leden den justitieraad adviseerde om 'teerst nog eens met haarknippen, te probeeren. Valentyn vervolgt zijn verhaal aldus:

„De Heer de Haas lachte hiermede en zeide dat zulk een forsche vent, die de zwaarste en zelfs nieuw uitgevonden wijzen van pijniging had kunnen uytstaan, hen over dat middel maar bespotten zou; dog op het aandringen van myn voorzaat (Valentyns voorganger in het predikambt op Ambon) wierd het by den Raad eger goedgekeurt, en de mine gemaakt om het te beginnen. Hy zag den chirurgyn met een grote schaar klaar staan en vraagde, zooals hy ingebragt wierd wat dit te zeggen had en wat die wondheeler doen zou. Men zei dat die gekomen was om zyn haer af te snyden, opdat men hem eens zonder haar pijnigen zou. Hy bad hieraf verschoont te mogen zyn, en bekende alles; gelyk hy ook in myn byweesen gerecht, de rechte hand afgekapt en, uit inzicht van zyn heerlijke daden in dienst van de E. Maatschappy op Java bedreven, zeer genadig onthaist is.

„De Landvoogd de Haas stond over dit geval verbaast, omdat zulk een geringe zaak van zulk een groote uitwerking was; en men heeft na dien tyd alle misdadigen, die onder 't pijnigen niets belyden wilden, 't haer afgesneden.”

(Wordt vervolgd.)

Ir. J. Ch. F. van Sandick. †

Den 20en Januari j.l. overleed te Bandoeng op 47-jarigen leeftijd de Heer Johan Christiaan Frederik van Sandick, Hoofdinspecteur der Staatspoor- en Tramwegen.

Toen de telegraaf dit noodlottige bericht hier te lande had gebracht, verscheen kort daarop in het weekblad „De Ingenieur” een levensbeschrijving van dien verdienstelijken hoofdamtenaar en hoogstaanden mensch, geschreven door ir. W. J. M.

MATHIEU PIETERS

Art. Photographe
PRINSESTRAAT 90 (en tace Molenstr.)
LA HAYE

Geopend van 9-6 uur
Zondag en Feestdagen gesloten

Nivel, gevolgd door een schets zijner beteekenis lid van den Volksraad, door J. Langhout.

Sedert bereikten ons de Indische bladen, die in warme bewoordingen herinneren aan de zijdige talenten en voortreffelijke karaktereigenschappen van den diephetpreurden overledene, bij de teraardebestelling, waarbij het woord is voerd door chefs, ondergeschikten, vrienden vereerders van Van Sandick, zijn zijne bekwaamheden en verdiensten naar voren gebracht, is heengaan geschiet als een groot verlies voor en de Indische maatschappij.

Veronderstellende, dat onze lezers hiervan onkundig zijn gebleven, meenen we te kunnen staan met zijn portret, als een bescheiden hulde de nagedachtenis van den man, die nog zooveel de toekomst beloofde, doch in de volle kracht levens door den onverbiddeijken dood werd geëischt.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisv

Indische Kunstnijverheid in Egypte.

Ten gevolge op het verleden week medegedeeld treffende Boecatan's tentoonstelling van Indonesische weefsels en andere kunstnijverheidsartikelen in Februari te Cairo gehouden, kunnen wij thans nog melden, dat uit een onlangs van freule von Schmidt Altenstadt ontvangen brief blijkt, dat deze, zooals wacht werd, werkelijk een groot succes is geweest schrijft daarin o.m.:

„Bij nader inzien heeft onze gezant, Graaf Limburg Stirum, het noodig geoordeeld de tentoonstelling in de Kanselarij te houden, aangezien het klein stukje Nederlandschen bodem beter toeziende meer veiligheid tegen diefstal was. Met vriendelijke hulp van den heer van Konijnenburg uit Istanbul werden drie zalen van het Legatiegebouw smaal aangekleed met tapijten, palmen en slingers, te la groen, waartusschen het kunsthandwerk mocht kwamen en alles te zamen een prachtig geheel vormde. De zoo fijn gebatikte Djediasche dodot prijkt al haar glorie tegenover den ingang, waar zij op vlakken wand geheel bekleedde en ieder in de trok. Ter opluistering hadden de heer en mevrouw van Limburg Stirum hunne verzameling Balinese souvenirs afgestaan, waaronder kostbare kristallen zilverdrijfwerk, ook een tempelwachter in chromieerd houtsnijwerk, welke bijzonder opviel.

Het groote Indische Jubileum-gedenkboek ter inzage, omdat de vele fotografieën daarvoor illustreering van een en ander konden dienen. De tentoonstelling werd eerst ten huize van de gezant geopend, uitsluitend voor dames, meer spede Egyptische, waarbij mevrouw van Limburg Stirum een vijftigtal vrouwelijke leden uit den diplomatieke kring persoonlijk had uitgenoodigd. Na afloop door de dames van het propaganda-comité: mevrouw Naus-Eitty, Mrs. Adeh Cator—von Schmidt Altenstadt, mevr. Lugard en mejuffrouw Cari, van de Nederl. Legatie, tevens penningmeester der tentoonstellings-commissie, de geheele inventaris naar de Kanselarij overgebracht, waar terstond voor de uitstalling in orde werd gebracht, reeds den volgenden morgen de eerste bezoekers het gebouw konden worden ontvangen.

De bekendmaking door middel van artikels in het Arabisch dagblad en van gedrukte kaarten leverde een gunstig resultaat op, zoodat gereedte zoowel in de morgenuren, als in den namiddag langstellenden het gebouw vulden, die vol bewondering waren en niet alleen dankbaar luisterden de uitleggingen, welke hun werden gegeven, veelal ook allerlei vragen deden betreffende Nederl.-Indischen Archipel.

De verkoop heeft gelijken tred gehouden met de open oog der internationale wereld en kan op deze een succes geboekt worden.”

De Raad van Beheer van „Boecatan” is de Propagandacommissie en in het bijzonder freule von Schmidt Altenstadt en hare zuster, Mrs. Cator, ten hoogste dankbaar voor hare onvermoeide en liefdevolle zorg en wijden aan deze met zulk een goeden uitslag bekrachtigde tentoonstelling, welke wellicht nog in Alexandrië woonplaats van laatstgenoemde, zal worden herhaald.

De Indische Kunstavonden in het Noorden.

Ten gevolge op het de vorige week hier medegedeeld omtrent de „Indische Kunstavonden” te Groningen

GEZUSTERS PLATTEA

Gediplomeerde Coupeuses

Atelier voor het maken van Avonden
en Wandel-Costumes

OBRECHTSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

F. P. JANSEN Rijksweg 135 **WASSENAAR**
AUTOMOBIELEN
 Tel. KIEVIET 562 (HAAGSCHE NET)
 MICHELIN GOOD-YEAR DUNLOP } AUTOBANDEN

en gegeven, kunnen wij thans nog melden, dat zij ook financieel een succes zijn geweest. In eerstgenoemde bleef, na aftrek der plaatselijke onkosten, de ronde van f 650 over en in laatstgenoemde f 150, dus te nemen f 800. Aan reiskosten en enkele andere uitgaven, tien medewerkers, alsook aan ingrediënten voor Indisch buffet gedurende de pauzen en aan drukwerk der programma's, alles zoo goedkoop mogelijk berekend, zijn f 200 uitgegeven, zoodat de som van f 600 in het Hoofdbestuur van „Oost en West" kon worden gedragen, om te worden overgemaakt aan het Bestuur „Indisch Bronbeek" te Bandoeng, waar dit daadwerkelijk bewijs van Nederlandsche belangstelling in den oud-strijders zeker met dankbare waardeering worden aanvaard en wellicht ook de zeker niet gerechtvaardigde hoop zal opwekken, dat het navolgende moge vinden in andere steden van ons land.

De heer W. Lanzing, penningmeester van de Groningse Commissie, schreef aan het uitvoerend Comité: „Ik ben blij, dat ik op bescheiden wijze heb kunnen medewerken aan het doel, dat door u werd beoogd. Mij dunkt, u zult de belooning voor uw streven vinden in het succes van uw werk, maar het zij mij toch vergund, als oud-hoofdofficier van het Indische leger, u nog eens afzonderlijk mijn dank te betuigen voor al uwe verrichtingen in deze zaak, waarvan in de toekomst het wel en wee van zooveel oud-gedienden kan afhankelijk zijn."

Het uitvoerend Comité van „Boecatan" in deze is de plaatselijke commissies in Groningen en Assen ten eerste dankbaar er voor door hen in staat te zijn gesteld werk ten uitvoer te brengen niet alleen, maar op een aangename wijze, dat er voor allen de prettigste minneringen aan verbonden zullen blijven. Alle voorbereidingen waren zoo goed mogelijk getroffen, alle zaken tot een minimum beperkt, o.a. doordat alle medewerkers bij gastvrije commissieleden een welkom thuis vonden.

„Boecatan" dankbaar hierdoor in de gelegenheid zijn gesteld, zij 't dan ook met bescheiden krachten, te laten zien van de zoo hoogstaande Indische kunst, waardoor in elk geval, ook in het Noorden van ons land, meerdere belangstelling voor Insulinde geprikkeld is.

„In deze, ook nog langs andere wegen, op den duur aan de behouding worden, in beider belang!"

Invloed van Indische Kunst op de Nederlandsche.
 Verd in een vorig Weekblad, onder aanhaling van een artikel over handweefkunst in „Oedaya" door ons gepubliceerd op den gunstigen invloed, die de belangstelling voor de Indische Kunst kan uitoefenen op het handwerk in Nederland, thans willen wij daarop nogmaals wijzen, ar aanleiding van een bericht onlangs in „Het Vaderland" betreffende een tentoonstelling van kunstweefwerk, welke tot 8 dezer in den „Haagschen Kunstkring" diens lokalen op het Binnenhof gehouden wordt. W. (illink) schrijft daarover o.m.:

„Het handweefwerk, dat mevr. W. te Veld-Schweitzer exposeert, is van een verbluffenden eenvoud. De figuren der kleedjes, kussens, theemutsen, enz. zijn zóó simpel als maar mogelijk is en bestaan uit vierhoekige vlakken. Dat hiermee zonder uitzondering harmonische composities worden bereikt, bewijst het overwogene en zuivere van den smaak der weefster. Sommige weefsels doen sterk denken aan Indische volkskunst, zonder deze te willen nabootsen."

aan aanleiding van de „Indische Kunstavonden" en Indische Tooneelstukken, welke hier te lande worden gegeven, kwam onwillekeurig de gedachte bij ons op: de Indische kunst ook niet een gunstigen invloed op ons gebied kunnen uitoefenen?

Zooewel te Groningen als te Assen werd aan de president van het „Uitvoerend Comité" het verzoek gedaan, van den Indischen Tooneeldans een korte uitlegging te geven. Zij gaf hieraan gaarne gevolg en zeide toen o.a.: „De Wajang Wong, een jongere zuster van de Wajang, het oorspronkelijke schimmenspel, is een soort geïdealiseerd tooneelspel. In tegenstelling met het reëel naar realisme, dat de kunstzin typeerde van het tooneel, in de gelukkig nu langzamerhand achter ons liggende periode, is de Wajang een spel van symbolen. Wie niet den dieperen zin doorziet van de opredende en in eigen verbeeldingskracht de gegevens heeft te geven, die in den zang slechts aangeduide omgeving te herkennen, in verheven idealisatie, blijft steeds aan den denkant staan en — al moge zij in den aanvang beïndrudderd staan voor de kleuren en vormen-harmonie — ten slotte in verveling zich afwenden. In de Wajang elke figuur als een symbool op te vatten en duidt dan

op eigenschappen en vermogens, hetzij in den mensch, hetzij in de natuur. De lakons dramatiseren gedeelten uit het groote Indische heldendicht de „Mahabaratha", waarin de geschiedenis wordt verhaald van de nakomelingen van Bharata, een grooten Indischen vorst. De hoofdpersonen daarin zijn de 5 Pandawa's, zonen van Koning Pandoe, die in voortdurenden strijd leven met hun neven, de honderd Koewara's, zonen van Tandoe's broeder Dstarata. De voornaamste der 5 prinses is Ardjoeno, de lieveling der Javaansche toeschouwers.

In de oorspronkelijke idee van den samensteller van het heldendicht was Ardjoeno, de middelste der 5 Pandawa's, het symbool van den waren mensch in ons, met al zijn zwakheden, maar ook met al zijne, zich succesievelijk ontplooiende, goddelijke vermogens.

Semar, Nala Gareng en Petroek zijn drie narren, die steeds om en bij Ardjoeno zijn. Het zijn gedachten, principes van den Allerhoogsten, om Ardjoeno, den mensch in ons, te beschermen. Vandaar hun gedrochtelijke gedaanten in de Wajang Koelit, eigenlijk bedoeld als vormloos of boven alle vormen verheven. Zij zijn in staat om verschillende, volmaakte gedaanten naar wensch aan te nemen, evenals de goden. Dit verklaart hun familiariteit met zelfs de hoogste Goden, wier meerdere zij zich weten. Zelfs de zwaarste beproevingen der Pandawa's zijn voor hun kinderspel, zij nemen een loopje met de sterkste reuzen. Dit verklaart het humoristische in hun optreden. Enz."

Toen de spreekster dezer dagen in de Princesse-Schouwburg te 's-Gravenhage de reprise zag van „Nonni", een der vele Indische tooneelstukken van Fabricius, waarin op zoo realistische wijze, de dikwijls reeds verouderde Indische toestanden, zij 't nog verdienstelijk getypeerd, worden weergegeven, drong zich de hartgrondige wensch bij haar op: dat toch de zoo inspireerende, symbolische opvattingen en weergaven van het Oosten ons tooneel meer en meer mogen verrijken!

Wijzen de tooneelstukken als „De Brief van den Koning" en „De Koning van de Donkere Kamer", welke Tagore voor zijne leerlingen maakte, ons niet den weg? Waarom wordt een stuk als „Açoka" van Gonggrijp niet opgevoerd, waarvan Johan Koning in De Hollandische Revue o.m. schrijft:

„De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn idealiteit; de geestelijke ontroering is een adel er van. Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk voor Nederlandsch tooneelwerk doorgaat, dan voelt men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp heeft genomen."

Moge de toenemende belangstelling voor het Indische tooneel veredelend werken op het Nederlandsche, vooral met betrekking tot Insulinde!

Van Week tot Week.

25 FEBR. — 3 MAART 1924.

Onderscheiding. Bij Kon. Besluit is benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau, Raden Adipati Ario Soero Adiningrat, Regent van Djombang.

Prof. Hazu contra Prof. Treub. In de Nieuwe Rott. Ct. (ochtendblad A van 29 Febr.) een uitvoerige critiek van Prof. Dr. G. A. J. Hazu naar aanleiding der beschouwingen van Prof. Treub over de zgn. „Inlandsche beweging" in zijn werk „Nederland in de Oost".

Vacantie-reizen naar Suriname. De aandacht zij gevestigd op een in dit Nr. voorkomende mededeeling (blz. 14) van den Kon. West-Indischen Maildienst over goedkope zomervacantie-reizen naar Suriname.

De onderzeeboot K IX; geen fortuinlijk begin. Onder commando van luitenant ter zee 1e kl. F. W. Coster is 28 Febr. de onderzeeboot K IX van Vlissingen naar Oost-Indië vertrokken.

Nadere berichten. Wegens slecht weer is de K IX Portland Harbour binnengelopen. De reis zal worden voortgezet zoodra het weer zulks toelaat.

Den 2en Maart heeft de K IX de haven van Portland verlaten ter voortzetting van de reis naar Oost-Indië.

De K IX is den 3en Maart wegens zwaar stormweer te Plymouth binnengelopen.

Gouverneur Hens. Blijkens een Aneta-telegram is de Atjehsche Gouverneursfamilie Hens wegens arsenicumvergiftiging in het hospital te Koeta Radja opgenomen. Het dochtertje is niet aangetast. De toestand van den Gouverneur is bevredigend. Het onderzoek is in vollen gang. De autoriteiten achten

ROVER LEVERANCIER OSMOND
 OOST EN WEST

RIJWIELEN
 BIJ
J. H. C. MERCKEL
 PARKSTRAAT 67 - TEL. H. 3127
 BEEKLAAN 355 - TEL. M. 461
 DEN HAAG

VERZENDT NAAR
 OOST EN WEST BATAVIER

BIJ UW BEZOEK AAN
BRUSSEL, OSTENDE of BLANKENBERGHE,
 bemerk U, dat Uw Meederen gekreukt, gevlekt of gescheurd zijn.

U kunt ze moeilijk missen Geen nood
Wij Reinigen en Persen Uw Kleding
 terwijl gij slaapt!

THE AMERICAN EXPRESS CLEANERS AND TAILORS
 hebben eigen atelers te

BRUSSEL, OSTENDE, BLANKENBERGHE,
 Palace Hotel 39 rue Royale Hotel Excelsior
 Astoria Hotel Royal Palace Hotel Belle Vue
 Grand Hotel rue de la Limite Grand Hotel

Onverschillig waar U logeert, wij Stoomen (binnen 24 uren) Reinigen, Verven, Repareeren, Keeren, Plisseeren, Stoppen (American Stoppage) alles zoo vlug en zoo goedkoop, dat wij reeds vele Hollanders onder onze trouwste Clientele mogen rekenen.

Indien Uw verblijf zoo kort is, dat Gij in een der bovengenoemde plaatsen niet overnacht, dan reinigen en persen wij Uw kleding,

terwijl gij Uw courant leest of even een brief schrijft.

American Express Cleaners & Tailors
 Prop.: M. ANDRÉ,
 4 rue Grétry, BRUSSEL
 (eerste Zijstraat rechts op den Boulevard komende van de Place Brouckère).

BESCHIKBAAR

WIELRIJDERS!!

Koopt uw Motoren, Rijwielen & Onderdelen bij
GEBR. DE KONING
 Den Haag, Weimarstraat 62.

Hoofdverteenwoordiger der
SIMPLEX Rijwielen en Motoren.
REPARATIE-INRICHTING
 Zendingen naar O. en W. - Vraagt conditiën.

A. HENRY - HORLOGERIE
 DEN HAAG UTRECHT
 Fred. Hendriklaan 248 Twijnstraat 34
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

BESCHIKBAAR.

HOTEL-RUBRIEK

AMSTERDAM

HOTEL CENTRAL
Damrak 18

HOTEL KRASNAPOLSKY
Warmoesstraat 171-185

THE AMERICAN
LUNCHROOM Cy.
Kalverstr. 16-18

BESCHIKBAAR.

RESTAURANT „LA RÉSERVE”

Rembrandtplein 44-48

'S-GRAVENHAGE

PENSION

„ARCHIPEL”
Balistraat 32

BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD”
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
OOSTERWIJK & V. D. LUUR

Pension „VAN ARNHEM”
77 Gr. Hertoginnelaan
Tel. M. 965 - Refer. van
vooraanst. Families voorh.

Lunchroom „THOMSON”
Thomsonlaan 31, Den Haag
Gezellig Zitje. Bill. prijzen
1ste kl. Consumptie.
Aanbevelend, J. VENEMA.

Pension Dames Lugtenburg
en Wegner. Parterre disponibel.
Bad en Telefoon.
v. Boetselaerlaan 67

HAARLEM

HOTEL-PENSION „MINERVA”

Parklaan 86-94, Tel. 433

NIJMEGEN

HOTEL REST.
„DE KEIZER”
Spoorstraat 7

HOTEL CAFÉ REST.
„DE POORT VAN KLEEF”
Grootestraat 2-4

WASSENAAR

HOTEL-PENSION
„DE KIEVIT”
Voll. Pens. vanaf f 7.— p.d.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Haagsche Coöperatieve Keuken

Restaurant

Kepplerstraat 274 Tel. M. 2313

Lunch 12—2 uur vanaf f 0.65
Diner 5—7 uur vanaf f 1.—

Diverse Schotels à la carte.

Uitzending door de geheele stad à 10.76 PER
MAALTIJD en 10.14 bezorgloon PER BUS.

BESCHIKBAAR.

MODE-VAKSCHOOL - THUIS KNIPPEN LEEREN

kan elke Dame en Meisje, zonder rekenen en teekenen, van alle boven- en onderkleeding. Ook Jongens- en Kinderkleeding. — Zendt postwissel à f1.60 of BRIEFKAART en U ontvangt per omgaand een boek voor zelf-onderricht met meer dan 100 modellen en maken daarbij een gratis apparaat om u te laten zien hoe gemakkelijk onze methode is. Verschillende naai- en huishoudscholen werken met succes volgens onze methode

VRAAGT PROSPECTUS.

W. HENDRIKSE-KNAPEN Gediplomeerd Leerares en Directrice.

TOLSTEEGSINGEL 0.Z. 54 - UTRECHT

Tramhalte Lijn I en III :: Voorheen Heerenweg 44
Postchèque en Girodienst 76650

J. A. VAN BRAKEL - UTRECHT

F. C. DERSTRAAT 22a

Pension voor geheele Families

PENSION-PRIJZEN NADER OVEREEN TE KOMEN

het uitgesloten dat de daad om politieke redenen zou zijn bedreven.

Een nader telegram meldt. De kinderen van Gouverneur Hens zijn hersteld. De Gouverneur zelf en zijne echtgenoot zijn goed vooruitgaande.

Indische kunstavond te Deventer. Ter gelegenheid van zijn eerste lustrum gaf het Landbouwcorps „Nji Sri” te Deventer op 6 dezer een Indischen kunst-avond, waarbij de heer R. S. Hardjodiringgo Javaansche dansen vertoonde, toegelicht door den heer L. D. Petit.

Mr. The Bo Djwan. Ter beschikking gesteld van den president van den Raad van Justitie te Semarang, teneinde met griffierswerkzaamheden te worden belast bij dat college, Mr. The Bo Djwan.

Nieuw Guiné gedegradeerd. Bepaald is dat de ordonantie van 19 Aug. 1923, houdende opheffing van de residentie Nieuw Guiné als zelfstandig gewest en toevoeging van het gebied daarvan aan de res. Amboina, in werking zal treden met ingang van 1 April 1924.

Landbouwhoogeschool Wageningen. Candidaatsexamen koloniale landbouw de heer C. M. van der Voort.

Pest op Java. Gedurende de week van 8—14 Jan. werden op Java 233 pestgevallen gerapporteerd, waarvan in de afd. Wonosobo 1, Temanggoeng 32, Magelang 39, Jogjakarta 11, Soerakarta 6, Klaten 36, Bojolali 50, Salatiga 17, regentschap Batang 20 en afd. Soerabaja 1.

Tagore naar Ned-Indië. Volgens een telegram van Aneta uit Weltevreden, dd. 1 Maart, brengt Tagore in Nov. a.s. een bezoek aan Java en Bali.

Hoofdinspecteur S.S. De heer W. F. Staargaard, hoofd van den Indischen Centralen Aanschaffingsdienst is benoemd tot hoofdinspecteur van de Staatsspoor (vacature-Van Sandick).

Gepensionneerd. De kolonel der infanterie E. B. Ebink wordt op zijn verzoek met 2 Sept. a.s. gepensionneerd.

Overleden. De kapitein der infanterie van het leger in Oost-Indië E. D. Langenhagen is overleden.

Mutaties Dep. van Onderwijs. De heer P. de Man, thans waarnemend onderdirecteur van Onderwijs en de heer H. Pek, thans waarnemend secretaris, zijn definitief als zoodanig benoemd.

Oud-Indische bouwkunst. Den 24en Febr. hield dr. H. P. Berlage in de Academie van Beeldende Kunsten te 's-Gravenhage een voordracht over Oud-Indische bouwkunst op Java. (Verslag in het Vaderland van 25 Febr.).

Boeddhisme in de Hindoe-Javaansche kunst. In tegenwoordigheid van H. M. de Koningin-Moeder heeft Prof. Dr. N. J. Krom in de Kunstzaal-Kleykamp te 's-Gravenhage een voordracht gehouden over het Boeddhisme in de Hindoe-Javaansche kunst. (De N. R. Ct. van 29 Febr., avondbl., bevat een verslag).

Met pensioen. Kapitein ter zee J. F. Nijland, afgetreden lid van het hoog militair gerechtshof in Ned-Indië, zal eerlang den dienst met pensioen verlaten.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

's Lands pakhuisen.

De waarde van de goederen, opgeslagen in 's Lands magazijnen op Java, wordt geschat op een waarde van tusschen de zeventig en honderd miljoen gulden. Over deze geweldige voorraden wordt geen centraal beheer gevoerd; er bestaat geen uniforme boekhouding en geen kaartsysteem gezamenlijk voor al deze goederen; zij behooren tot tientallen verschillende diensten, met elk weer eigen opvattingen.

Bij G. B. van 20 Juli 1923 werd aan den heer A. Bryan, hoofdingenieur der S.S., hoofd van den magazijnsdienst der S.S., de opdracht gegeven een vooronderzoek in te stellen naar een verbetering van het beheer der landspakhuisen. De *Locomotief* van 28 Jan. geeft een resumé van het rapport van dit onderzoek en noemt de daarin genoemde feiten, omtrent toestanden en voorraden in de landspakhuisen, ontstellend. Het blad acht de groote betekenis van deze materie in het rapport voorzeker aangetoond.

BESCHIKBAAR.

Restaurant „GUDE”

WEIMARSTRAAT 341

TELEFOON M.

Diners vanaf 30 cent
Dagschotel (tusschen 12 en 2 uur) . . . 60 cent
Uitzending van Diners tusschen 4 en 7 uur
Kamers met pension vanaf f 50.— per maand

Aanbevelend, EUG. J. D.

Het *Bat. Nwsbl.* van 29 Jan. ziet uit dat rapport er maar op los besteld is; dat er veel onnodige kelen in voorraad worden gehouden; dat niemand goed weg mee weet, en meer ontstellende bijzonderheden. Het blad releveert enkele dergelijke staalij vroegeren tijd en vrees, dat ook de nu te nemen regelen op een „kringloop” zullen uitloopen.

In de begrotingsvergadering ten paleize werden volgens de *Deli Crt.* van 30 Jan. — het rapport besproken: Ingestemd werd met de conclusie van de porteur, dat in de eerste plaats noodzakelijk is één hand brengen van het pakhuisbeheer en nienvoeging der diensten in de havens, die nu zonderlijk zelfstandig voor de inklaringen en afszorgen. Hiervoor zal noodig zijn een hervorming der het pakhuisbeheer, dat zal worden ondergebracht der het Dep. van Landbouw, waaronder thans de I(nd) C(entr.) A(ansch.) ressorteert, zulks met op het verband, dat gelegd kan worden tusschen aanschaffing en de bewaring van goederen en het departement van Landbouw in den I. C. A. een bezit, dat in staat is de eischen van het Dep. van pakhuisgoederen voor zooveel noodig critisch te onderzoeken. Met de voorbereiding van de reorganisatie is in overleg met het hoofd van den I. C. A. bevestiging hoofdingenieur A. Bryan, die daartoe ter beschou van den Dir. van Landbouw zal worden gesteld.

Bezuiniging en Malaise.

Het *Bat. Nwsbl.* van 28 Jan. vestigt de aandacht op enkele z.g. kleine plannen tot bezuiniging en de eerste plaats op de verdere vervanging der pende politie. In 1923 is de gew. politie reeds genomen van de plaatsen, waar omtrent dezen regel geheel overeenstemming was verkregen residenten, wat ± f 1.8 miljoen besparing gaf. men het plan-Gerth van Wijk in zijn geheel ten legt, is nog eene besparing van ± f 800.000 moe. Intusschen kan men daartoe moeilijk overgaan residenten, die de verantwoordelijkheid dragen den toestand in hun ressort, zich er nog niet men verenigen. Het ligt voor de hand, dat met doening hiervan gewacht wordt tot de conferentie den Landvoogd met de residenten de gelegenheid geboden de zaak nog eens mondeling te behandelen. De *Deli Crt.* (van 30 Jan. en 4 Febr.) heeft tegen, nu door het Legerbestuur is aangevraagd een krachtige werving voor de infanterie, dat vanging der gew. politie door het duurder leg plaats van een bezuiniging, een groote extra-uitgeven; ook zal de vervanging ons in tijden, de leger tot zijn eigenlijke taak groepen zal worden te staan komen.

Volgens het *Bat. Nwsbl.* is het gebleken, de landsdrukkerij onnodig kostbaar is opgezet; er dure machines, welke uitstekend zouden kunnen den gemist. Het drukwerk is zoo duur, dat ver lende takken van dienst zich tot de particuliere kerijen wenden. Men heeft er over gedacht landsdrukkerij een gemengd bedrijf te maken, daarvan werd afgezien. Het is overigens de vras het gemengde bedrijf inderdaad voor in minder conditie verkeerende zaken immer het redmiddel dat velen er in willen zien. Er zal worden over tot verlagting der prijzen, zoodat men niet bove der particuliere drukkerijen komt en men al het der gouvernementbureaux krijgt. Men verwacht wel dat de drukkerij met verlies zal werken. Ingr de veranderingen zullen derhalve voorloopig niet den getroffen, hoewel het zeker is dat men in de komst met de landsdrukkerij een anderen kant zal gaan.

Het blad meent, dat als de vereenvoudiging van beheer der landspakhuisen goed wordt doorgevoerd de heer Bryan er nog wel een jaar arbeid aan kan doen.

Met den handel gaat het nog allesbehalve goed. „Bat. Nwsbl.” hoorde van bevoegde zijde — en ook officieel worden gezegd ter plaatse waar dit hoort — dat het vooral de toepassing der belastingvoorschriften is, welke eene sfeer van onzeker scheidt, waarin opbloei van den handel zeer moe gaat. Het zal dan een goeden indruk maken, dat wijziging der oorlogswinstbelasting aanstaande te zijn.

De Chineseesche z.g. tweede hand, de winkeliers hoofdzakelijk aan Europeanen leveren, krijgen veer 30 pct. hunner vorderingen niet binnen! Dit centage wanbetalingen is zoo groot, dat het op duur voor vele Chineseesche handclaren een strof moeten worden. Verandert de toestand niet, dan verschillende Chineseesche handelaars onaangena den tegemoet.

Hotel „de Leeuwerik”

KRUISSTRAAT 30-32 :: HAARLEM

TELEFOON 514

Huis van den Eersten Ran

CENTRALE VERWARMING.

Hotel „PROMENADE”
 Oude Schev. weg 21
 TEL. SCH. 454

Aangenaam Zomer- en Winterverblijf
 Prachtige ligging :: Matige Prijzen

Het Soer. Hbl. van 23 en 24 Jan. bespreekt eenige statistische gegevens omtrent Soerabaja's commerciële toestand van 1921 t/m 1923, door de Handels- en Industriële Kamer te Soerabaja gepubliceerd. Het aantal faillissementen is groter geworden; algemeen is achteruitgang der zaken te constateeren. Een weldadig gunstig verloop geeft de uitvoer te zien. In 1923 bedroeg de uitvoer ruim 113 miljoen K.G. meer dan in 1921 en 67 miljoen K.G. meer dan in 1922. Het blad dringt er op aan — waar nog steeds de strijd woedt om een sluitende begroeting te krijgen — behalve de lucifers, ook andere artikelen aan invoerrechten te onderwerpen; de lucifers in Indië op lucifers is per dag f 10.400 minder geworden.

De *Sumatra Post* van 2 Febr. combineert gevallen van als *Ontucht en Malaise* en vestigt hierbij de aandacht op den verkoop van pornografische prentbriefkaarten. Wanneer men voor den Inlander filmcensuur dienstig is, is er evenveel reden om te controleeren wat voor soort „Europeesche” plaatjes hem worden in de hand gestopt. Deze soort perversiteit — aldus het blad — is een karakter, is 't in Europa te doen om zekere voorstellen te krijgen in 't algemeen, hier geldt de belangstelling vooral in 't bijzonder, dat het getoonde Europeesch naakt, zijn slechtst, voorstelt. Wij hebben deze gedachten- en beelden in het Oosten voor een groot deel te danken aan de Franschen, die tijdens den oorlog zich niet hebben ontdaan, op Europeeschen bodem het schuim van het Oosten zich te laten vermengen met het schuim van het Westen. Daar hebben het Oosten en het Westen, ondanks Kipling's bewering, elkander inderdaad ontmoet. Maar niet op de verheffendste manier. En het gevolg is een ontwaakte Oostersche lust in Westersche prentografie.

Voor zoover deze prentkaarten geïmporteerd worden, opent de douane te Belwan de pakketten. Blijken de foto's na ingewonnen advies van den Off. van Justitie, niet verwardigd uit een oogpunt van kunstwaarde aan te worden, dan worden de pakketten teruggezonden aan den afzender.

Een interview met den heer Zeilings.
 De heer Van der Laan, hoofdred. van de *Deli Crt.* (nr. van 5 Febr.) had te Medan een onderhoud met de heeren Zeilings en mr. Trip, toenmalig president en directeur van de Javasche Bank, over enkele economische vraagstukken: *Deli vroeger en nu; de rubberkwessie; de loop van den Indischen guldenverkeer en Beleggingen voor de toekomst.*

Wat Indië betreft als beleggingsland in de toekomst, wanneer de Indische bevolking meer medezeggenschap krijgt en mogelijk het kapitaal zwaardij zal willen belasten — daarover maakte zich de heer Zeilings het bezorgd: De werkelijke volksleiders, de regenten en dergelijke vooraanstaanden, zien die kwestie heel goed in. Daarbij is de massa in hoogste mate conserveet en de Indische beweging is aan het verlopen. De grootste kracht van onze Regeering is daarnaast, zij nooit aan den godsdienst dezer volken heeft gedacht. Zeker, er is *Zending*, maar op Java zal die niet van beteekenis zijn. Daarnaast dienen rechtszekerheid en de veiligheid betracht te worden, dan zal ook in de toekomst geen gevaar dreigen. Alleen moet men niet trachten Indië als een Westers land te ontwerpen, dat kan niet betaald worden. Opheffing van de Volksraad zou een mooie bezuiniging zijn, schertst de heer Z., om dadelijk daarna toe te geven, dat dit alle waarde heeft als publieke tribune voor volksklachten en als algemeene klachtenbus. Alleen vond hij Volksraad daarvoor wel wat duur en wat erg onrechtig met zijn stapels papier..... De nieuwe Weltevende Raad zou dat al niet veel beter maken, meent hij.

Ook in het *Bal. Nwsbl.* van 30 en 31 Jan. wordt onder het hoofd *Van een interessante Bankperiode* door den heer Zeilings o.m. een beschouwing gegeven over den Indischen gulden en betoogd, dat de Javasche Bank, ook al zou de Ned. Bank van politiek veranderingen aanzien van metaalafgifte, haar eenmaal verbroken contact met het buitenland behouden moet. De Javasche Bank, in de overtuiging, dat zeer vriendschappelijke economische verhoudingen van groot belang zijn voor Indië, heeft het mogelijke gedaan voor het scheppen van aangename relaties met Amerika en Europa. Het gehele verband met beide landen is in den oorlog aangelegd. Het kwam vroeger nooit voor, dat een directe financiering met Amerika of Japan genomen; alles voor deze landen werd via Londen gefinancierd. Verhoudingen als thans in het buitenland geschapen, demonstreerend den overgang der Javasche Bank van een lokale in een internationale

GEOPEND
Holl.-Ind. Restaurant „NOBACK”
 Groot Hertoginnelaan 105 Telef. M. 1027
 Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
 Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
 Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.
 Beleeft aanbevelend, MEVR. NOBACK
 Pension Restaurant
 Jacob Hopstraat 1 Groot Hertoginnelaan 105

positie, dienen met omzichtigheid te worden gecultiveerd.

Teekenen van godsdienstig leven.

De *Locomotief* (van 29 Jan.) bericht dat te Jogja de vereniging *Pakempalan Politik Katholik Djawi* is opgericht, een partij van Katholieke Javanen, die beoogt politieke actie te voeren; zij zal zijn: Nationaal Javaansch, anti-revolutionair en Katholiek-godsdienstig; zij zal samenwerking zoeken met Europeesche Katholieke verenigingen en andere Inlandsche Katholieke organisaties. Voorzitter der partij is de heer F. Soerisno.

De *Sumatra Post* (van 2 Febr.) maakt melding van een blijkbare *Opleving van den Islam* onder de Batak-ers der hoogvlakte en van het plan tot stichting van een Mohamedaansche moskee te Kaban-djahé, waarvoor een groot aantal Batakkers zich zouden interesseren. Drie hadji's bevinden zich te Medan, afkomstig van Menangkabau, om propaganda te maken voor de stichting van een Mohamedaansche normaalschool „El Islam”, te vestigen in Menangkabau. Deze drie hadji's hebben te Cairo gestudeerd; zij willen zich ook in verbinding stellen met de goeroe's in de Vorstenlanden, ten einde ook daar gelden in te zamelen voor de stichting van bovengenoemde normaalschool.

Het *Soer. Hbl.* (van 26 Jan. 4e bl.) constateert bij den Europeaan een onmiskenbare neiging naar het supranatureele, het metaphysische, het mystieke, naar religie en beantwoordt in haar artikel *Godsdienstig howast* de uit het voorgaande vanzelf rijzende vraag, of en langs welke weg de mogelijkheid bestaat, waardoor wij persoonlijk verband kunnen krijgen met de bovenzinnelijke dingen, dan wel, of wij het niet verder kunnen brengen dan een vaag vermoeden en een emotievol dobberen op de wateren der gevoelige fantasie.

Het Openleggen der Buitengewesten.

De *Java-Bode* van 29 Jan. t/m 1 Febr. publiceert vier artikelen van de hand van den „bekwamen” medewerker *Molenssteen*, welke voor Handel, Nijverheid en Cultures van „zeer groot belang” geacht moeten worden, wijl ze het volle licht werpen op toestanden in die afgelegen streken van Ned.-Indië, welke niettemin voor exploitatie in aanmerking komen. In verband met de meerdere belangstelling, welke de Buitengewesten thans trekken, hebben deze artikelen „bizarde actuele beteekenis”.

De heer *Salomonson*, hoofdred. van de *Java-Bode*, vertelt in het nr. van 29 Jan. van zijn onderhoud met den heer *Th. Fevrell*, consul-generaal van Zweden, te Batavia. De heer Fevrell heeft van de Regeering te Buitenzorg een prachtige collectie lantaarnplaatjes van Indië ter leen ontvangen. In zijn aanstaand verlof stelt hij zich voor in Zweden lezingen te houden over Ned.-Indië. Dergelijke voordrachten kunnen, naast het overzenden van Indische monstercollecties aan scholen en musca, veel nut hebben om kapitaal te trekken en het afzetgebied aan Zweden bekend te maken.

In het algemeen kreeg de heer S. den indruk, dat de activiteit van Zweedsche zijde zich momenteel meer speciaal beweegt op het terrein van den afzet van industriële en andere producten. Zweden heeft op het oogenblik meer belangstelling in het verkoopen van waren dan in mogelijkheden tot kapitaalsbelegging. Schr. vindt dat jammer. Juist het interesseren van kapitaal, dat men zou kunnen qualificeeren als „herkomstig uit ex-cenirale landen” is, politiek-economisch gereedeneerd, van zulk een vitaal belang voor de harmonische ontwikkeling van deze gebieden. De Nieuw-Guinea-historie demonstreert deze beweging nog eens. De gevolgen van een eventuele onvermijnd Duitsche belangstelling zouden zich op een gegeven moment voelbaar kunnen maken. Schr. spreekt de hoop uit, dat de ijverige consul-generaal ook aan een ruimer Zweedsche kapitaals-interesse zijn energie wijden wil.

In hetzelfde nr. van de *Java-Bode* legt de tweede hoofdred. *H. M. de Vries* onder het hoofd *Indië en het buitenland den nadruk op een volwaardigen Indischen gulden en een eigen Indische vrachtenpolitiek*, o.m. wijl de gevolgde vrachtenpolitiek in hooge mate den economischen opbloei beïnvloedt zal en ook, omdat er aanwijzingen zijn, welke doen zien, dat het buitenland zich bijzonderlijk voor de scheepvaartverbindingen interesseert.

In zijn hoofdartikel *De ontginning der Buitengewesten* wijst het *Soer. Hbl.* van 24 Jan. op de moeilijke pioniersarbeid der ondernemingen in woeste, afgelegen gebieden en betoogt dat zij op alle mogelijke wijze hulp en tegemoetkoming verdienen: Vrijstelling van retributies, vrijstelling van belastingen — althans gedurende de eerste moeilijke jaren — zoowel voor de onderneming zelf als voor de geëmployeerden, een

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoefft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER

STENDERT BRUIN
 VALERIUSSTRAAT 70-72 LUBECKSTR. 31
DEN HAAG

Manufacturen
 Lingerieën
 Bonneterie
 Tricot Onderkleeding

Dames-Confectie
 met speciate
 Maatafdeeling

waaronder
 Janssen & Tilanus
 Vriezenveen

FILIAAL: Neptunusstraat 76-78, SCHEVENINGEN

Zijt Gij Abonné van het rijk Geïllustreerde Maandblad **NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW** ?

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer aan bij de Administratie

PRIJS PER JAARGANG f 20.—
 Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen van f 10.—
 Losse nummers f 2.50

Nobelstraat 20 Den Haag
 Telefoon H. 1987*

Hôtel de l'Europe
 AMSTERDAM
 HUIS VAN DEN EERSTEN RANG
 ZALEN VOOR PARTIJEN

Hotel de Bellevue
 BEZUIDENHOUT 15 :: 's-GRAVENHAGE
 TEL. INTERC. H. 447.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 30,000,000..
Statutaire Reserve - 19,769,130..
Buitengewone Reserve - 22,660,000..

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten

Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscreditbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

SPORTHUIS

v/h E. ARNOUITS
GRAVENSTRAAT tegenover de Bonneterie DEN HAAG

HEEREN
MODE
ARTIKELEN

PRIMA

Engelsche
Regenjassen

voor
Dames en Heeren.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan
tot ons. Wij zijn daarvoor
speciaal ingericht en kunnen
derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht
verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan ge-
reed voor uw **grote op-
lagen**, onze prima snelpersen
voor die tijdschriften, waarbij
het vooral op **kunstdruk**
aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. H. 1987*

Nederlandsch Administratiekantoor

Hoofdkantoor: WILLEMSPARKWEG 4 - AMSTERDAM

Bijkantoor: 's-HERTOGENBOSCH, Parade 1, Tel. No. 1079

ALLE BANKZAKEN

Verstrekt gratis advies betreffende alle fondsen
en aandelen, verhandelt valuta op termijn,
belast zich met uitvoering van orders op de
Amsterdamsche Beurs. S.

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

matig eischen stellende koelie-ordonnantie, hulp bij
aanvoer van werkrachten en van materialen door
gratis of gereduceerd vervoer, tegemoetkoming bij den
afvoer van producten en verder een in alle opzichten
tegenwoordige houding van de overheid. Voor de
ontwikkeling der woeste gebieden der Buitengewesten
zijn vóór alles noodig: Bepaling der Regeerings-
bemoediging tot het noodzakelijkste, en fiscale en ar-
beidsrechtelijke faciliteiten.

De *Locomotief* van 26 Jan. wijdt een interruptie aan
het bericht van de totstandkoming van de *nieuwe*
maatschappij Westerman en Treub, met een volgestort
kapitaal van 25.000 dollar, tot aanmoediging van het
Amerikaansche vreemdelingenverkeer in Klein- en
Groot-Nederland. Ten besluite zegt het blad: Hetgeen
Indië althans noodig heeft, zijn niet zoozeer de als
„retired businessmen” reizende Amerikanen, door on-
zen Bandoengschen redacteur zoo geestig ten tooneele
gevoerd (zie Loc. 25 Jan. blz. 19), maar de pioniers
van het buitenlandsche kapitaal, die ons kunnen hel-
pen om het geweldige ontginningswerk voort te zetten,
dat ten slotte de laatste mogelijkheden van Ned.-Indië
verwezenlijken zal.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Staking van leerlingen op de Adhidarmaschool te Djocjarta.

In de „Pewarta Soerabaja”, van 19 November 1923,
wordt melding gemaakt van het feit, dat op den 13den
der maand, 23 leerlingen van de VIIde klasse der Ad-
hidarmaschool te Djocjarta niet binnen kwamen.

Toen de directeur dier onderwijsinstelling, met name
Raden Mas Soerjopranoto, tot 9 uur 's morgens had ge-
wacht, zond hij een bediende rond naar de leerlingen,
met het doel te vragen wat de reden van hun weg-
blijven was.

Een tweetal hunner, die het dichtst bij de school
woonden, gaven aan dat verzoek gehoor, meldden zich
bij den directeur en gaven dezen te kennen, dat zij van
het onderwijs geen verder gebruik konden maken, tenzij
de onderwijzer werd vervangen en de bestaande rege-
lingen, ten aanzien van de leerlingen, grondig werden
verbeterd.

De directeur, ontstemd over deze wijze van optreden,
informeerde naar den leider van deze beweging en
ontving toen ten antwoord, dat noch een president,
noch een leider de leerlingen had geïnspireerd en dat
de onwilligheid om ter schole te gaan louter een ge-
volg was van de algemeene ontevredenheid der leer-
lingen van de VIIde klasse over de onderwijzers en
hun onderwijs.

De directeur was natuurlijk ten hoogste beschaamd.
Hij wordt n.l. algemeen beschouwd als eene leidende
persoonlijkheid en trad destijds als leider op van stakende
fabrieksarbeiders op zoodanige wijze, dat men hem
den titel gaf van „Radja” der stakers.

Die staking had evenwel geen succes, de Inlandsche
beweging luwde en toen meende Raden Mas Soerjo-
pranoto dat het 't beste voor hem was om de Adhi-
darmaschool in het leven te roepen met zijn persoon
als directeur.

En thans moest hij plotseling een staking van zijne
eigen leerlingen ondervinden.

Hij liet zich evenwel geen ooren aannaaien en be-
paalde dat, als de leerlingen in hunne stakende hou-
ding bleven volharden, hij de klasse zoude sluiten en
zij zich als niet-ervol ontslagen moesten beschouwen,
waarmede hij bedoelde, dat hij hun geen eindverklaring
zou afgeven.

In het afgelopen jaar, zoo schrijft men verder,
schijnt eene nijldige onderwijzeres aan de school ver-
bonden te zijn geweest.

Zij trad gewoonlijk antipathiek tegenover de leer-
lingen op en hoewel deze zich daarna met hunne grie-
ven en bezwaren tot den directeur richtten, zoo kwam
in den toestand toch geen verandering.

De VIde klasse voelde zich toenmaals zóó bezwaard,
dat ook zij staakte.

De directeur gaf aan de onderwijzeres haar ontslag,
de staking werd opgeheven en het onderwijs werd
weder op de gewone wijze voortgezet, met het gevolg,
dat al de leerlingen, na den afloop van het kwartaal,
van de VIde naar de VIIde klasse konden worden be-
vorderd.

Die VIIde klasse had dus het nut van het scherpe
wapen eener staking ingezien en de ervaring opge-
daan, dat als men dat zwaard toepast, men een lastig
onderwijzer kan kwijt raken.

Zij vond daarin dan ook aanleiding op te treden.

BESCHIKBAAR.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting

zoals boven werd geschetst, doch het spreekt van
dat, als te veel aan die stakingsneigingen van de
en VIIde klasse wordt toegegeven, die neigingen
licht ook in de andere klassen ingang zullen vinden
en alsdan onmogelijke toestanden op de school in
leven worden geroepen.

In het beschreven geval heeft men het toch
beter gevonden om te trachten het geschil langs
nuttigen weg op te lossen.

Oproepingen daartoe hebben tot zulk eene schu-
geleid, dat de onderwijzers van de Adhidarmaschool
hebben toegezegd zich in den vervolge zelfbe-
te zullen opleggen, terwijl de leerlingen daarna in
behoefde weder de school te zullen bezoeken en
staking meer voor te bereiden, zonder dat voor-
sprekingen tusschen partijen hebben plaats ge-
vonden.

De leerlingen hebben die belofte nagekomen, met
gevolg, dat deze staking, slechts 1 dag heeft ge-
duerd.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Verwijdering van ongewenschte Chineseche elementen uit Ned.-Indië.

Volgens bericht, voorkomende in de „Pewarta Soer-
abaya” van 5 November 1923, is men thans ter
plaats Batavia werkelijk bezig om de ongewenschte
elementen uit Ned.-Indië te verwijderen.

Een 40 tal personen werden opnieuw aangeho-
den. Daaronder waren eenigen die in het bezit waren
clandestiene opium; anderen hadden of geen actieve
vestiging, of eene valsche acte of waren door koo-
p het bezit gekomen van een dergelijk stuk.

Eene Chineseche vrouw werd sterk verdacht
zich bezig te houden met handel in vrouwen-
van de door de Politie aangehouden mannen
ondergebracht bij het Leger des Heils te Goe-
Sari.

De aangehouden vrouw is eigenlijk nog een kind
14 jaar dat op 12-jarigen leeftijd zelf gekocht werd
een man.

Men hoopt van hare getuigenissen partij te trek-
en op die wijze op de hoogte van zaken en toestan-
de te komen.

De schrijver vermoedt evenwel dat zij nog lange
zal moeten hurken in de gevangenis, alvorens zij
Ned.-Indië zal worden gezet.

Voorts waren onder de aangehoudenen versche-
de gedroste scheepelingen, die thans op scheepsge-
heid wachten. Van af Februari 1923 zouden reeds
200 tal ongewenschte Chineezers uit Ned.-Indië
verwijderd.

Deze aanleggenheid onder een ander licht bezet-
schrijft men in hetzelfde Blad, dat, gegeven de
laatste maanden aan den dag gekomen onregel-
heden van de zijde der Bataviaasche politie, de
prijzen valt dat zij hare verloren reputatie tracht
halen.

Doch dan verdient daarbij toch de aanbeveling
overdreven ruwheid wordt vermeden, ter voorkom-
ing van uitbreiding der reeds bestaande onrust bij de
neesche Bevolkingsgroep, welke door de vergissin-
der politie in het leven is geroepen.

De Bataviaasche politie zoekt thans op serieuze
naar hen die de Indische Immigratie voorschriften
ben overtreden.

Dat zal een eindeloos werk zijn, omdat elke in
Indië aangekomen Chinesees wel een dier voorschriften
geweld zal hebben aangedaan en daarin niets kwijt
ziet of ten minste daarmede niets kwaads heeft
doeld.

Doch als daaronder toch slechte individuen zijn,
valt het natuurlijk in de Politie te loven dat zij ze
zoekt, mits daarbij geen te groot misbruik wordt
maakt van de gegeven macht en men niet zulke ge-
vergissingen begaat dat zij den lachlust opwekkende
de mannen der Pers.

Een Chinesech Hotel te Batavia werd met hulp
de marechausee onderzocht.

De passen der logeés werden nagezien, alsof
nog in volten oorlogstijd was.

Men onderzocht ernstig of de in het Hotel aan-
vrouwen, die in gezelschap waren van mannelijke
ten wel behoorlijk waren gehuwd.

Wanneer de Politie nu een Chinesees ontmoette
het zij uit China dan viel in Indië een gezellige
welke kameraad had medegenomen, dan zag men
hoofd der Patrouille een lang schriftelijk verhaal
stellen en daarbij een gezicht trekken alsof hij een
duider van de Fransche Landru-kwaliteit te ge-
had gekregen.

HOEDENCURSUS

Leerares hoedenvak geeft cursus- club
privaatlessen voor dames en jonge meisjes

Inlichtingen: B. REIJNDERS,

Loosduinschedakade 32, Den Haag

J. J. REESER

Piet Heinstraat 116 Telefoon Wamix 1740
'S-GRAVENHAGE

Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE

Vraagt gratis Prijsopgave!
Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

Het verbruik van koffie, thee en cacao.

„Korte Berichten” van 18 Jan. geeft eene vergelijking van het koffie-, thee- en cacaoverbruik per hoofd in de voornaamste consumptielanden vóór den oorlog en in 1921 en 1922, waarbij men tot verrassende resultaten komt.

Wat Nederland betreft, vallen al dadelijk gewijzigde toestanden op welk land op weg is van een koffie-drinkend en theedrinkend land te worden.

Het thee- en cacaoverbruik vóór den oorlog, nauwelijks 2 Engelse ponden per jaar per hoofd, is gestegen tot bijna 4 pond per jaar per hoofd, terwijl ook het cacaoverbruik toenam van 9½ tot 10½ pond.

Hiertegenover staat een daling in het verbruik van koffie van 16 pond per hoofd vóór den oorlog tot slechts 10¾ pond op het oogenblik.

Koloniaal Tijdschrift.

De hoofdinhoud der Maart-afl. vormt eene verhandeling van Mr. A. Neijtzel de Wilde over de „Nederlandsch-Indische politie”, als volgt ingeleid:

Het vraagstuk der vervanging van de gewapende politie op de Buitenbezittingen in Ned.-Indië door het leger, werd, tengevolge van veelal weinig zuiver gehouden polemiek, vertroebeld.

Thans dreigt het op zichzelf reeds zoo betreurenswaard Bataviaasch politiegeschandaal e.a. tot generaliseering te leiden, welke zeer ten nadeele komt van het instituut der Indische politie „als geheel”, en o.m. ook van het nieuwste onderdeel daarvan, n.l. de veldpolitie.

Bovendien vormden deze generaliseering en de daaruit getrokken algemeene conclusies op hare beurt weder de basis voor sommige opgeworpen reorganisatieplannen. Bij een en ander heeft vermoedelijk onvoldoende bekendheid met de bezwaarlijke omstandigheden, waaronder de uitgroei der Ned.-Indische politie plaats vond, met de moeilijkheden daarbij te overwinnen en met de lijnen zorgvuldig voor haren verderen opbouw getrokken, een belangrijke rol gespeeld.

In onderstaande schets nu wordt getracht een zoo objectief mogelijk beeld van de wording en groei der Ned.-Indische politie en hare plaats in het Staatsverband te geven, om aldus, in het belang eener bevredigende oplossing van het ingewikkeld Indisch politievraagstuk, mede te werken tot een meer nationale beschouwing daarvan en de waarde der verschillende reorganisatieplannen.

Verder bevat de afl. een kritische beschouwing van Dr. P. Endt over het hoofdstuk arbeidsomstandigheden in Prof. Treub's boek over Indië. — De Karangasemraad, door B. — Balische splinters, door H. T. Damsté. — Kroniek, door H. T. D. — Vreemde koloniën, door S. — Literatuur, door J. L. v. G.

Indië, Geïllustreerd Weekblad.

Afl. 48. Kunst en kunstvaardigheid in Indië (vervolg), door N. (met afb. van versierde bamboekokers uit Timor). — Nias, door H. N. (met interessante illustraties). — De theecultuur van Sumatra. — Kwali Pandjang, Bataviaasch volksverhaal, door W. Blokzeij- Leembruggen.

Inter-Ocean.

Het schitterend geïllustreerd Dec.-Nr. bevat twee artikelen over Indische onderwerpen, n.l. één van O. Leeder over de hoedenindustrie op Java en één van V. I. van de Wall over het oude Hollandsche fortje Duurstede op Saparoea. De overige bijdragen hebben betrekking op de Philippijnen, Australië en Darjeeling in Britsch-Indië.

De herleving van Curaçao.

Onder dit opschrift eene beschouwing in het 1 Maart-Nr. van „Holland Express”, handelend over het nabij Willemstad gevestigde bedrijf van de „Koninklijke”. Wijzende op de economische voordeelen, welke de „Curaçoesche Petroleum Maatschappij” reeds bracht (o.a. werkverschaffing) en in de toekomst nog brengen zal, spreekt spr. den wensch uit, dat men niet door een verkeerde fiscale politiek deze kans om Curaçao te doen opbloeien zal laten voorbijgaan. „De kip met de gouden eieren”, enz.

Anthropologie van Ned.-Indië.

Prof. Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan schrijft in het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde (jaarg. 1924, I, No. 7) een artikel¹⁾ over de anthropologische samenstelling der bevolking van Ned.-Indië. Blijkens de uiteenzettingen van den schr., een interessant, maar ook zeer ingewikkeld vraagstuk, want van oudsher zijn uit verschillende landstrecken allerlei rasvreemde bevolkings-

1) Uittreksel uit een voordracht gehouden in den Anthropologischen Cursus te Amsterdam, 14-18 Jan. j.l.

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 35-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELLEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.

BALARTIKELLEN.

Het publiek zou dien politiemann gaarne daarbij de vraag stellen of hij nu werkelijk iets zag en wat een publicist zou moeten schrijven, wanneer een dergelijk optreden in een Europeesch Hotel plaats vond?

Het onderzoek naar de vele thans nog plaats hebbende koffie- en veediefstallen, suikerrietbranden en branden van tabakslodden is, zoo schrijft men, dan toch zeker eene betere politietoek.

Men zij in elk geval voorzichtig ten deze, opdat de roovers hunne roofpartijen niet herhalen, zooals onlangs nog op Sawah Besan ter hoofdplaats Batavia hebben plaats gehad.

Literatuur-Overzicht.

Indië in woord en beeld.

De redactiecommissie voor het Indische Gedenboek heeft in verband met de groote bezwaren, verbonden aan een herdruk van dat Gedenboek, waarvoor vele bestellingen zijn nagekomen, de uitgave van een platen-atlas overwogen. De uitgave wordt verdeeld in een Hollandsche editie, welke ten behoeve van de vele toeristen tevens voorzien zal zijn van Engelsche onderschriften, en een Maleische editie.

Het is de bedoeling, zegt het Bat. Nbl., den platen-atlas gedeeltelijk te doen bestaan uit het illustratiemateriaal van het Gedenboek, met foto's, welke vervangen zullen worden door meer sprekende en waaraan zullen worden toegevoegd tal van andere illustraties, welke in het Gedenboek slechts noode gemist werden.

Behalve de verklarende onderschriften, uit enkele regels bestaande, zal bij iedere groep platen een enkele pagina tekst, bij wijze van inleidende bespreking, worden gesteld.

Dit werk zal door den topografischen dienst uitgevoerd en in stevigen band gebonden worden, op gelijk formaat als de luxe-editie van het Gedenboek, ten einde voldoende ruimte te verkrijgen voor bijschriften. De omvang is vastgesteld op 160 pagina's illustraties en nog 16 pagina's voor titel, inhoud en inleidende tekst. De verschijning mag medio 1924 verwacht worden.

De inhoud zal worden verdeeld in acht hoofdstukken, omvattende de navolgende onderwerpen:

1. Historische inleiding.
 - 2a. Land en Volk (onderverdeeld in: landschappen en vulkanen).
 - 2b. Volk (onderverdeeld in Inl. vorsten en -hoofden en bevolking).
 3. Godsdienst, Onderwijs en Opvoeding.
 4. Wetenschap en Kunst.
 5. Landbouw (w.o. Irrigatie en Inl. cultures), vee- en visscherij.
 6. Groote Cultures.
 7. Handel en Nijverheid.
 8. Verkeer.
- Behalve bij den particulieren boekhandel kan men zijn bestelling voor de Hollandsch-Engelsche uitgave richten aan het hoofdkantoor van den topografischen dienst, en voor de Maleische uitgave aan het bureau van de Volkslectuur te Weltevreden.

Oud-Javaansch Nederlandsche woordenlijst.

Bij E. J. Brill te Leiden is verschenen een „Oud-Javaansch-Nederlandsche woordenlijst”, samengesteld door Dr. H. H. Juynboll.

Dit woordenboek (door den schrijver bescheiden „lijst” genoemd) van bijna 700 blz., in twee kolommen bedrukt, zal in een gevoelde behoefte voorzien, vooral nu het oudjavaansch zooveel meer beoefenaren telt dan betrekkelijk nog kort geleden het geval was. Weliswaar bestaat het groote Kawi-Balinesisch woordenboek van Dr. H. N. van der Tuuk in vier deelen, maar dit levert, volgens Dr. Juynboll, bij de raadpleging ernstige moeilijkheden op.

In een Voorrede deelt Dr. J. mede, op welke wijze het werk tot stand is gekomen en welke bronnen hem bij de samenstelling ten dienste stonden. Het boek is ingericht voor praktisch gebruik; het is n.l. geheel met Latijnsche karakters gedrukt; alleen zijn de woorden gerangschikt naar de volgorde die de letters in het Saakrit-alphabet hebben, wat echter tot geen moeilijkheden kan leiden, omdat de samensteller op blz. VII zijner Voorrede duidelijk die volgorde nader verklaart.

Daar een grens tusschen het oud- en middeljavaansch moeilijk te trekken valt, heeft Dr. J. ook de middeljavaansche woorden opgenomen, zoodat zoowel voor het lezen van oudjavaansche als voor middeljavaansche teksten het woordenboek diensten kan bewijzen.

M. A. VREESWIJK

WIJNHANDEL - UTRECHT

Uitvoerige Prijscurant op aanvraag gratis.

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren.
Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door **goede en voortdurende reclame.**

GEBRUIK DIT BLAD
VOOR UW

Reclamecampagne.

V. MASSARO

KAMPERSINGEL 50 - HAARLEM

LEVERANCIERS VAN MARMER, MOZATEK,
STEEN- EN HOUTGRANIET VLOEREN,
LAMBRIZEERINGEN, AANRECHTBLADEN
GOOTSTEENEN, TRAPPEN, PLINTEN enz.

CONSTRUCTEUR VAN BETONWERKEN
Specialiteit in KUNSTSTEEN EN KUNSTMARMER

Dienstverrichting „VOORWAARTS”

Jan Evertstraat 19 - Telefoon H. 6684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”, (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen stijs worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden.

Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegemoet ziende.

Hoogachtend,
HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven.
Beenen, Schuren en Schrobben,
Poetsen, enz.

TARIEF

Met wagen 10.60 per uur en per man
 fiets 10.60 " " " " "
Zonder wagen 10.50 " " " "
Innen van kwitanties 10.80 per uur.
Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
Lezorgen van brieven en circulaire's volgens overeenkomst.

MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

**PIANO'S
RIPPEN**

**P. Heinstraat 42
DEN HAAG**

Ook in huur en in huurkoop

**Heeren- en Dameskleeding
naar Maat**

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT

MOLENSTRAAT 47B TEL. H. 2324

BESCHIKBAAR.

WITTE PAKKEN

vanaf f 14.50

3 maal gekrompen Indische Coupe

Wij garanderen het juiste model

48-jarige reputatie

Vraagt Prijscourant of Stalen

Toezending franco

F. J. LEVI

Kruiskade 5 b. d. Cools. ROTTERDAM

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.

Zaterdag na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL,

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.

DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.

ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.

ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië

Te koop. Gr. Hertoginnel. 252,

tusschen Archimedesstraat en Voltastraat, compleet eiken Slaapkamer-Ameublement met litsjumeau en toebehooren f 300.-; Chesterfield Salon, Canapé, Bergère, Fauteuil, 4 Stoelen en Tafel, bijeen f 450.-; prima Piano, Duitsch merk „Garn“ f 350.-; eiken Eetkamer-Ameublement van de Firma Allan f 550.-; eiken Boekenkast f 45.-; Oud-Hollandsch eiken Bureau-Ministre f 110.-; Prima verstelbare Divan f 25.-; Prima velvet Divankleed f 25.-; en nog verschillende andere benodigdheden.

elementen (Negrito- en Wedda-typen b.v.) in den Indischen Archipel binnengedrongen, welke ten deele de reeds aanwezige volkstammen hebben uitgeroeid, deels echter deze naar elders, vooral naar de onherbergzame oerwoudgebieden en in het weinig toegankelijke bergland hebben gedrongen, of wel zich met de reeds inheemsche bevolking in meer of mindere mate hebben vermengd. Juist deze vaak zoo intensieve kruising onderling maakt het voor den anthropoloog wel uiterst moeilijk, de oorspronkelijke elementen, waar uit het kruisingsproduct is ontstaan, in het mengproduct op te sporen.

Waar ter plaatse in den Indischen Archipel men de Inlandsche bevolking anthropologisch bestudeert, overal stelt men hetzelfde verschijnsel vast, n.l. dat men bij één en denzelfden stam vaak geheel verschillende menschentypen naast en door elkaar opmerkt. Dit feit pleit er al voor en wijst er op, dat ieder volk in onze Oost uit geheel verschillende elementen is opgebouwd. Aan den anderen kant echter herkent men niet zelden zeer overeenkomstige typen bij volkstammen in den Archipel, die op verren afstand van elkaar leven en die, voor zoover men weet, nauwelijks of niet met elkaar in betrekking hebben gestaan.

Met het onderzoek van dit lastige probleem werd eerst in de tweede helft der vorige eeuw een aanvang gemaakt. (Bleeker, Arndt en Swaving). In latere jaren hebben vooral de groote wetenschappelijke expeditiën tot anthropologisch onderzoek aanleiding gegeven (Nieuwenhuis, Martin, Sarasin, Maass, Bijlmer, Prof. Kleiweg de Zwaan zelf e.a.).

Over Javaansche danskunst.

Philippe Stern van het Musée Guimet geeft in de Revue Musicale van Februari j.l. een interessant artikel Sur les Danses de Java, de Pindo-Chine et de Pindo. Hij vergelijkt daarin de door traditie overgeleverde danshoudingen van Raden Mas Jodjana (alleraardigste schetsen heeft Garnier in Parijs van hem gemaakt) met de Cambodgiaansche danseressen en de antieke reliëfs uit Br.-Indië, Boro-Boedoer en Annam. Alle zijn geïnspireerd door de Hindoesche cultuur, die zich in de 7e en 8e eeuw van Indië tot China uitsprekte. Een andere trek van gemeenschap ziet schrijver in het nauw verband tusschen dans, tooneel en plastische kunst. Typisch, zegt hij, hoe het moderne Cambodgiaansche ballet aan de reliëfs van Boro-Boedoer herinnert. Dat de klassieke tooneeltraditie in Java is verloren gegaan, wijst Stern aan het optreden der Wajangs.

(Vaderland).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 36. De dierlijke plagen van de Heveaboomer in Borneo (Rectificatie), door J. d. R. v. A. — Openstelling van de Zuidelijke streken der Oostkust van Sumatra. — De ontleding van het Inlandsch landbouwbedrijf. — De betekenis der Inlandsche rubbercultuur, in verband met de poging, samenwerking te verkrijgen tusschen producenten in de Engelsche en Hollandsche koloniën. — Vereenigingswezen (ontleend aan Treub: Nederland en de Oost). — Invoer van planten, enz. uit het buitenland. — Eigen werving, door J. H. van Wely, met Naschrift, door Dr. R. Broersma. — Overzicht van de productenmarkt.

De Indische Mercur.

No. 9. Over den economischen toestand der inheemsche bevolking van Java en Madoera, door Mr. J. van Vollenhoven. — Beschouwingen over den Inlandschen landbouw. — Het wegecongres in Ned.-Indië. — De economische toestand in de West. — Uitvoer van Java en Madoera door particulieren. — Boekbespreking. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over de zgn. groote cultures.

De West-Indische Gids.

De Maart-afl. opent met een uitvoerige beschouwing van den hr. A. T. Olivier, getiteld: De natuurlijke aanwas der bevolking van Suriname. Volgens schr. is het groote probleem, van welks oplossing de welvaart van Suriname algemeen verwacht wordt, het bevolkingsvraagstuk, dat tevens in hoofdzaak het arbeidsvraagstuk is. Aan dit laatste werd steeds de noodige aandacht geschonken, maar nooit zal het de oplossing kunnen brengen, wanneer deze gezocht wordt uitsluitend in den aanvoer van werkkrachten uit den vreemde, omdat het kostenbezuur hierbij een hoofdrol speelt. Er bestaat een ander, in velerlei opzicht rationeeler en in elk geval meer innerlijke bevrediging gevend middel om de bevolking te doen toenemen, d.i. bevordering van den natuurlijke aanwas. In dat op-

BESCHIKBAAR.

**Lunchroom
DE OUDE VETTE HEN**

DEN HAAG bij het Stadhuis

zicht is men volgens schr. in Suriname altijd te kort geschoten, gelijk door hem in den breede wordt aange- toond.

De hr. F. H. Umbgrove doet ook „Een middel om Suriname uit het moeras te helpen“ aan de hand; hij zoekt het in de oprichting van een particuliere maatschappij ten behoeve van de cultures aldaar welke rekening houdend met tegenslagen, rentegevende premieleeningen zou kunnen uitgeven onder toezicht van den Staat bij.

Jhr. L. C. van Panhuys deelt bijzonderheden mede over — en vraagt medewerking voor — het aanstaande 20e Amerikaansche-Congres, waarvan het eerste gedeelte gehouden wordt te 's-Gravenhage van 12—14 Aug. en het tweede te Göteborg in Zweden.

Mr. B. de Gaay Fortman wijdt waardeerende woorden aan de nagedachtenis van Mr. Th. J. A. Nuyens, oud-gouverneur van Curacao. — Ten slotte boekbespreking en bibliographie.

Wat een naam is op Tanimbar, door Pr. P. Drabbe (Annalen-Missie Tijdschrift, Maart '24).

Eenige opmerkingen over ouderdomsbepalingen van het Indische tertiair, door K. Martin. — Het Borneo-siaalwerk in den Volksraad, door ir. M. W. Julius (vervolg). — Ir. Aquasi Boachi (ontleend aan de Ingenieur). (De Mijningenieur, Febr. '24).

Socialisme en communisme op Java, door ir. L. J. M. Feher. (St. Claverbond, Maart-April '24).

Het lepravraagstuk (vervolg), door E. H. Hermans (Bulletin van den Bond van Geneesheeren in Ned.-Indië, No. 215).

De aardoliebelasting in de Staten-Generaal, door G. J. W. Putman Cramer. — Werkstakingen onder het niet-Europesch personeel in de Javasuiker-industrie in 1920, '21 en '22. (Economisch-Statistische Berichten, 27 Febr. '24).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesch pers. 1924, No. 4. (Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur).

Ter kust van Atjeh. Herinneringen van een adelaarst (vervolg), door Q. X. (Nederl. Zeewezen, 27 Febr. '24).

De koloniale school voor vrouwen en meisjes, door B. van Ruyven. (De Hollandsche Liefde, jongste Nr.).

Ter herdenking. Teraardebesteding van ir. J. C. F. van Sandiek. — H. J. E. Wenckebach. (De Ingenieur, 1 Maart '24).

Boekaankondiging.

Godsdienst en Socialisme is de tekst van No. 26 in de serie der door Elsevier'sche Algemeene Bibliotheek uitgegeven bekende werkes.

Het voegwoord en tusschen de benamingen dezer allergewichtigste levensvraagstukken duidt reeds aan dat in dit boekje geen antihese is uitgewerkt. Veel wijst studie van de hand des heeren G. Horrevoorts de Haas dan ook in een tegengestelde richting. Met deze enkele vingerwijzing moge worden volstaan om de kennisneming aan te bevelen van de door den schrijver behandelde onderwerpen, welke aan de diepste levensstroomingen ten grondslag liggen. De als altijd goed verzorgde uitgave bevat, voor de slotbeschouwing met den eigenlijken titel, de hoofdstukken Christendom en Maatschappij en Socialisme en Wereldbeschouwing.

Suriname.

In „The Times of India“ van 26 Januari een overzicht van het verslag van de Indische deputatie in zake de emigratie uit Britsch Indië naar Britsch Guiana. De deputatie bestond uit Dewan Bahadur P. Keshava Pillai als voorzitter, en Mr. Keatinge, L. C. S. en Mr. V. Tiwary als leden.

In hun verslag verklaren de voorzitter en de heer Tiwary dat het klimaat en de natuurlijke gesteldheid van Br. Guiana goede gelegenheid bieden voor Indische immigranten om vruchtbaar land te verkrijgen en om hankelijke landbouwers te worden. Hoewel er op het oogenblik onbezet land tot een bijna onbegrensde uitgestrektheid beschikbaar is, zijn de physische omstandigheden bij den landbouw van dien aard, dat het voor nieuwkomers bijna niet mogelijk is land in bezit te nemen.

„SALLANDIA“

(GEDEPONEERD FABRIEKSMERK)

LINOLEUMWAS - WRIJFWAS

DE BESTE

CHEMISCHE FABRIEK „SALLANDIA“, ZWOLLE

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF,
 's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a.
Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.

Theoretische en praktische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, 1e Coupeuse,
 Directrice en Leerars in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.

Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

en het met succes te bebouwen. Het is mogelijk groote uitgestrektheden land geschikt te maken voor de vestiging van Indische landbouwers. Hiertoe zou een organisatie in het leven geroepen moeten worden, die de nieuwkomers de hulp verleent, welke deze noodig mochten hebben om de aanvankelijke moeilijkheden te boven te komen. Het moet echter betwijfeld worden of de kolonie in de naaste toekomst de middelen zal vinden om het Hinterland te openen en voor vestiging geschikt te maken.

De gezondheidstoestand is in Britsch Guiana ver van bevredigend, zooals blijkt uit het excès van sterften boven geboorten in verscheidene jaren. Het probleem van de assainering hangt nauw samen met de drainage en de verschaffing van zuiver drinkwater. Maar het is de vraag of de kolonie in deze tijden van financiële moeilijkheden in staat zal zijn maatregelen te nemen om op groote schaal den gezondheidstoestand te verbeteren. Onder deze omstandigheden verdient het aanbeveling de emigratie naar Britsch Guiana niet toe te staan zoolang de sanitaire toestand niet verbeterd is.

Ook moet het gouvernement van Britsch Guiana maatregelen nemen voor een behoorlijke vertegenwoordiging van de Britsch Indiërs in de Court of Policy en de Combined Court.

Britsch Guiana is op het gebied van het onderwijs zeer achterlijk. Ook dit moet verbeterd worden. Verdere eischen zijn dat huwelijken van Hindoes of Mahomedanen volgens hun godsdienst als wettig erkend zullen worden, en dat Hindoes het recht zullen hebben hunne dooden te verbranden.

De woningtoestanden op de plantages zijn verre van bevredigend, vooral in het geval van gehuwden. De loonstandaard is zoo laag dat de gemiddelde arbeider niet leven kan van zijn loon. Voor zijn tegenwoordige behoeften bezit de kolonie een overvloedige arbeidsmacht. Zoolang deze niet is opgenomen en er niet voldaan is aan andere eischen van de aanwezige bevolking met betrekking tot de verkrijging van land moet de emigratie naar Britsch Guiana niet hervat worden.

Onze ruimte gedooft niet het verslag op den voet te volgen. Op het volgende willen wij wijzen: ten einde de belangen van Britsch-Indische immigranten in Britsch Guiana te beschermen beveelt de deputatie met kracht aan, in Britsch Guiana een ambtenaar van het Indische Gouvernement aan te stellen, die te waken zal hebben over de belangen der immigranten en het Indische Gouvernement op de hoogte zal houden. Deze ambtenaar zou tevens kunnen waken voor de belangen van de immigranten in Nederlandsch Guiana, Trinidad en Jamaica.

In een minderheidsrapport geeft de heer G. Keatinge eenige afwijkende en voor Britsch Guiana gunstiger beschouwingen.

Wordt de emigratie geheel gestopt dan zal Britsch Guiana in ernstige arbeidsmoeilijkheden geraken en waarschijnlijk zullen vele suikerplantages stop gezet worden, hetgeen zeer ongunstig zal terugwerken op allen in de kolonie en het meest op het Indische deel van de gemeenschap.

De rapporten van de deputatie worden voorgelegd aan de wetgevende macht in Britsch Indië.

Onder het hoofd „Bijgeloof” schrijft „De West” van 22 Januari:

„In den nacht van Vrijdag op Zaterdag merkte de beambte van politie Stuger, die in burgerkleeren dienst deed, een groep personen op in de Gemeene Landweg, hoek Groote Dwaarsstraat. Klokslag twaalf uur zag hij, dat een man met een houwer een gat begon te graven in de straat. Hij wedde zich tot den man, met de vraag wat hij daar deed, waarop de man een brutaal antwoord gaf. Toen de ander zich echter als agent van politie bekend maakte, veranderde hij geheel van houding en gaf aanstonds zijn houwer af, die de agent in beslag nam.

Op nadere vragen verklaarde de man, dat hij daar een gat doolf voor een zieke vrouw. Deze was, sedert een bevalling negen jaar geleden, zeer lijdende en had gedroomd dat zij beterschap zou vinden, indien zij ter plaatse, staande in een gat, een bad kreeg met een afpersel van zekere kruiden.

Daarvoor bevond zich het gezelschap ter plaatse. De zieke vrouw was aanwezig, terwijl een andere vrouw een galvaniseerd bekken droeg met het noodige voor het kruidenbad.

De beambte nam ook het bekken in beslag, terwijl hij aan de vrouw gelastte hem te volgen naar het naburige politiestation. Onderweg bleek de vrouw zoo zwak te zijn, dat zij bij het loopen moest worden ondersteund. Tot tweemaal toe kreeg zij echter een soort begeestering. De zwakke vrouw slingerde dan krachtig hare geleiders van zich af, viel op den grond en stootte, al stuiptrekkende, allerlei verwarde klanken uit. Na zoo'n aanval

stond de vrouw weder op en vervolgde haren weg, nog zwakker dan tevoren. Dat de vrouw werkelijk ziek was, bleek ook uit haar vermagerd gelaat, dat ingeschrompeld was tot een kindergezichte.

Het ongelukkig stel menschen werd, na verhoord te zijn, weder vrij gelaten. Termen voor een strafvervolgung waren in deze niet aanwezig. Het geval is echter een sprekend bewijs, welk jammerlijk bijgeloof er nog heerscht.”

In „De Surinamer” van 3 Januari lezen wij dat Pater W. Ahlbrinck — op wiens artikelen „De Karaib en zijn Taal” wij in het Koloniaal Weekblad dikwijls de aandacht gevestigd hebben — met eenige maanden verlof hierheen komt.

„Of deze — aldus „De Surinamer” — in niets doen zullen worden genoten, mogen wij met recht betwijfelen, gezien de hoeveelheid documenten en Indianen-materiaal, dat de Pater medeneemt.”

's-GRAVENHAGE, 29 Febr. — Blijkens Kon. Besl. van 16 Februari 1924, is de Minister van Koloniën gemachtigd, om naar behoefte, personen, bestemd voor plaatsing in tot den tijdelijken of den vasten burgerlijken dienst in Suriname of (en) Curaçao behorende ambten, waartoe de benoeming niet aan de Kroon is of wordt voorbehouden, zoo noodig na voorbereiding in Nederland of elders, ter beschikking te stellen van den betrokken Gouverneur.

Deze beschikbaarstelling mag geschieden onder toekenning, ten laste van de betrokken begrooting, of begrootingen van: a. eene tegemoetkoming voor kosten van uitrusting en van verandering van werkring, in elk bijzonder geval niet meer bedragende dan f 2000; en b. koloniale of andere inkomsten, alsmede voor door den minister van Koloniën zoo noodig te bepalen duur en tot door hem vast te stellen bedragen, vergoedingen, schade-loosstellingen of belooningen.

Curaçao.

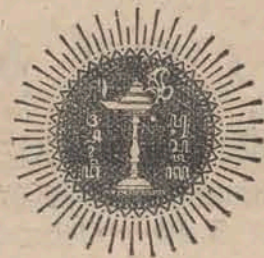
De herziening van het Regeeringsreglement.

VII.

Groote moeilijkheid zal opleveren het vinden van een behoorlijken census, waaraan het kiesrecht wordt verbonden. Dit is dan overgelaten aan het kiesreglement, terwijl als grenzen, waarbinnen het kiesrecht, verbonden aan het betalen van inkomstenbelasting, zal moeten worden gegeven, zijn genoemd f 600.— en f 1000.—, terwijl f 20.— en f 100.— het minimum en maximum zal zijn van de gezamenlijke directe belastingen, waarbinnen het kiesrecht zal worden toegekend. Dit censuskiesrecht zal voor Curaçao iets nieuws zijn. Het kiesrecht, dat voor de landraadsverkiezingen op de eilanden buiten Curaçao thans bestaat, is toegekend aan de eigenaars van vaste goederen en schepen ter waarde van ten minste f 500 (op Saba en St. Eustatius f 300); overigens is het een soort capaciteitskiesrecht, toegekend aan: a. ambtenaren en eervol ontslagen ambtenaren; b. eervol ontslagen militairen van zee- en landmacht, ten minste den rang van onderofficier bekleed hebbende; c. onderofficieren en eervol ontslagen onderofficieren der schutterij; d. hen, die een wetenschappelijk graad of titel bezitten. Wel mag aangenomen worden, dat het nieuwe kiesreglement althans eene andere formulering zal kiezen en met name de laatste categorie wat nauwkeuriger omschrijven, maar overigens is weinig van de regeling dezer materie te zeggen. O.i. kan hier allicht een ruimer standpunt worden ingenomen dan ten opzichte van het censuskiesrecht, als de vreemdelingen blijven uitgesloten. Met vreemde wetenschappelijke graden en titels zal men voorzichtig moeten zijn.

De leeftijd, waarop kiesrecht zal zijn toe te kennen, is op 25 jaar gesteld. De eenigen tijd geleden door Mr. Schagen van Leeuwen voorgestelde leeftijd van 21 jaren komt ons ook wel wat laag voor.

Behalve de reeds genoemde mogelijkheid van verkiezbaarheid van vrouwen wil de commissie de eischen voor het actieve en het passieve kiesrecht gelijk stellen. Daartegen hebben wij wel eenige bedenking. Voor 't actieve kiesrecht staan census- en capaciteitseisen alternatief naast elkaar. Zou er niet iets voor te zeggen zijn, die eischen voor de verkiezbaarheid te laten cumuleren? Wil men slechts één van beiden, dan komt de census-eisch eerder in aanmerking om niet gesteld te worden. Men mag toch verlangen, dat de afgevaardig-

ADI-POESTAKA

Boekhandel en Uitgevers-Mij.
 L. v. Meerderv. 332 - Den Haag

Tel. M. 5611.

Hoofddepôt van de uitgaven van het „Java-instituut” en van „De Commissie voor de Volkslectuur” te Weltevreden.

Levering van alle Boeken op elk gebied, ook Buitenlandsche Uitgaven.

Speciaal zijn we goed gesorteerd in Oostersche Werken.

Bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

Tempel en Paleis in Hindoestan

door MAURITS WAGENVOORT.

Met 25 Illustraties.

Prijs: f 3.20.

Dit werkje bevat o.a. reproducties van Etsen van Nieuwenkamp en geeft den lezer een denkbeeld van de grootsche bouwkunst van Hindoes, Dravidiërs en Mohammedanen in Voor-Indië.

De Javaansche Danskunst

door TH. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties.

Prijs: f 3.20.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche grooten heeft verkeer, is de eerste, die ons op systematische wijze in het wezen der Javaansche danskunst inleidt.

Het werk wordt o.a. verlucht door opnamen van Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool te Jogyakarta, genaamd: „Krido-Besko-Wiromo”, waardoor de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis maakt met de elementaire bewegingen van den Javaanschen dans.

De Geur van Moeders Haarwring

door NOTO SOEROTO.

2E DRUK.

Prijs f 3.75.

Uit de Persbeoordeelingen:

„. . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaanbaar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt!”

[OHAN KONING in „Weekblad voor Indië”.

„. . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefdelied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet eijst of afsmeekt, maar slechts dankt en bidt en vereert . . . De schoonheid van zijn vaderland en de monumenten van de beschaving van zijn heetgeliefd volk brengen den dichter tot geestdrift en het lied rijst uit zijn ziel . . .”

PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag van Ned-Indië”.

F. N. LOEB, Noordeinde 107-109
 TEL. H. 3149 DEN HAAG OPGERICHT 1882

Levering op **afbetaling:**

KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
 MEUBELEN, BEDDEN, TAPIJEN, Gordijnen
 Complete Woning-Inrichtingen

BESCHIKBAAR.

Gramophoons - Rijwielen - Kachels - Lampen - enz. enz.

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
 Bandversiering van SOERJOWINOTO
 Prijs ingenaaid f 3.40 Gebonden f 4.90
 Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
 en bij de Uitgeefster

Uit de persbeoordelingen:

„... Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen, indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen”.

(L. J. M. Feber in *De Maasbode*).

„... De brandende vragen van onzen tijd hebben grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen. Deze Açoka-figuur is een mensch. Een mensch, bewogen door machtige drijfveren, ontroerd door diepe en smartelijke gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid”.

(Herman Middendorp in *De Nieuwe Gids*)

„... Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het tooneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur, is een menschelijke koning — ware hij in onzen tijd geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins een gekroond democraat of president van de republiek. Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten zin”.

(Top Naef in *De Amsterdamer*)

„... De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn idealiteit; de geestelijke ontroering is een adel er van. Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk voor Nederlandsch tooneelwerk doorgaat, dan voelt men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp heeft genomen”.

(Johan Koning in *De Hollandsche Revue*).

Uitgave van „Ādi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij

Laan v. Meerderv. 332 - Den Haag - Tel. M. 561

BEZOEKT DE TOONKAMERS van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Heulstraat 19 - Den Haag

Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10—6 uur; 's mid-
 dags tusschen 12—2 uur gelegenheid tot het ge-
 bruiken van *nassi goreng* of *bamie*. 's Maandags
ketoepat met toebehooren. Donderdags en Vrijdags
djanganan (gado-gado) tegen f 0.75 per portie en
 's Zaterdag rijsttafel à f 1.50 en f 0.75.

Tusschen 3—6 uur thee of Indische stroop met
kwée-kwée, à f 0.25 per portie.

De zelfgemaakte stroop (rose, assem, vanille en
 ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20.

Maison H. HOEK - Den Haag OBRECHTSTRAAT 295

Heeren- en Dameskleermaker

Atelier voor Repareeren, Keeren
 en Moderniseeren van alle Kleeren

Billijke Prijzen & Prima Stoffen

den naar de Staten van Curaçao aan minimumeischen van verstandelijke ontwikkeling voldoen.

De Commissie wijdt geen bijzondere opmerkingen aan de gevolgen van hare regeling, dat alle eilanden meekiezen en ingezetenen van alle eilanden kunnen worden afgevaardigd. Toch is vooral dit laatste iets, dat in de praktijk nog wel eens op moeilijkheden zou kunnen stuiten, wanneer het zoover komen mocht.

Zeer juichen wij toe de nieuwe bepaling, dat door eene afwezigheid uit Curaçao van langer duur dan acht maanden het lidmaatschap automatisch vervalt. Dan worden tenminste voorkomen gevallen, als eenige jaren geleden zich voordeden, dat bijna de halve Koloniale Raad weg is.

Art. 73 van het tegenwoordige Rr. sluit het geven van schadeloosstelling aan de leden uit. Met genoegen hebben wij gezien, dat de Commissie dit wil handhaven. Van eene behoefte om dit te veranderen is, naar onze meening, niet gebleken. De vergaderingen worden in den regel des avonds gehouden en waarom zou dit niet zoo kunnen blijven? Er zijn geen aanwijzingen, dat de werkzaamheden van het college belangrijk zullen toenemen. En het ontzaggelijke voordeel, dat tegenover iedere schadeloosstelling staat, is, dat van de „hoogheid” van het statenlidmaatschap, Misschien ware voor leden op andere eilanden, behalve vergoeding van reiskosten, eene geringe vacatie vast te stellen.

De havenverbetering.

Het Amerikaansche toeristenstoomschip *Reliance* ex s.s. *Limburgia*, metende 20.000 Reg.ton, 616 voet lang en 72 voet breed, heeft een bezoek aan Curaçao gebracht op 21 Januari l.l.

La Union van 25 Januari schrijft daarover: Hadden wij gedacht Maandagmorgen de *Reliance* onze haven te zien binnenstroomen; hadden zich velen hiervoor een gang naar Punda getroost; hadden wij gedacht nu eens het gevolg te zien van het uitdiepen van onzen havenmond, bitter zijn wij teleurgesteld. Het prachtige schip stoomde onze haven voorbij; deze in ons oog zoo mooie haven liet men links liggen en werd het schip gemeerd in de Caracasbaai, ver van de stad. De vraag rijst nu als van zelf: waarom? Is onze havenmond niet geschikt om zulke schepen door te laten? Waarom dan al die verbeteringen, die eenige honderd-tuizenden gekost hebben?

Is dit geld dan te water gegooid? Is onze haven wel geschikt om zulke schepen te ontvangen, maar is ons loodspersoneel hier niet mede bekend, wat doen we er dan mee? Als het loods van schepen nu eenmaal niets anders beteekent als het in- en uitvaren der haven en als hier nooit eens proeven van bekwaamheid voor moeten worden afgelegd, dan kan een ieder wel zijn loods zijn en behoeven wij er geen duur loodswezen op na te houden.

Ja, hooren wij al weer mompelen, „te veel stroom voor de haven, het is gevaarlijk.” Is ons altijd niet voorgehouden, dat Curaçao nu de grootste schepen ontvangen kan? Aan de haven ligt het dus niet, dat staat vast. Men kan den stroom als oorzaak opgeven. Maar kan een deskundige loods met een schip, dat voorzien is van 3 schroeven, waarvan twee hem ten dienste staan, niet zóó manoeuvreeren, dat elk gevaar is buitengesloten, dat het schip door den stroom te veel uit zijn roer loopt?

Waar dan vragen wij: waarom is dit schip dan, toen het nog s.s. „Limburgia” was, zoo vaak IJmuiden binnengevaren, waar de ingang kleiner is als de ingang van Curaçao en waarvan ons door deskundige zijde wordt medegedeeld, dat de stroom en wind zeker zoo fel zijn als hier te Curaçao. De naam van Curaçao als zeehaven heeft door dit geval groote schade geleden. De schade aan den handel toegebracht laat zich niet schatten en het zou ons niets verwonderen als de andere toeristenschepen, die onze haven van plan waren aan te loopen, haar nu links liefen liggen. Daarom is in dezen opheldering dringend noodzakelijk. Het is een landsbelang.

Uit den Verrren Vreemde.

Full speed voor Britsch Indië.

Kalmte en een beetje geduld, schreef Mac Donald in zijn boodschap aan Britsch Indië, wij willen 't beste voor Indië, verknoei 't nu niet door overhaasting.

Kalmte en een beetje geduld, zei Lord Reading, bij de opening op 31 Januari van de Wetgevende Vergadering te Delhi, Engeland wil 't beste voor Indië, verknoei 't nu niet door overhaasting, want Engeland wil zich niet in een avontuur laten drijven.

Maar evenmin als Gandhi en Das zich door aanma-

BESCHIKBAAR

Genua en Marseille

Geregelde Koeriersdiensten

voor passagiers.

Reisbureau LINDEMAN, 's-Gravenhage

Rotterdam - Haarlem
 Arnhem - Groningen - Utrecht

ningen van Britsche autoriteiten van hun actie hadden laten afbrengen, evenmin stoorde de nieuwe leden van de nieuw samengestelde volksvertegenwoordiging zich aan de uitnodigingen van den Britschen premier en van den onderkoning.

Bij een vorige verkiezing hadden de Swarajisten gemeend hun non-cooperation-theorie het beste te dienen door de kiezers aan te sporen tot onthouding van stemmen. Maar zij waren daarna tot het inzicht gekomen dat er meer te bereiken zou zijn door voorstanders de Legislativ Assembly te brengen. De poging hiertoe heeft hun dadelijk een groot succes gebracht; 48 van hun kandidaten kwamen er. Deze wisten nog 22 Independenten te winnen voor het full speed aansturen op Indisch selfgovernment.

Tegen dit drijven van deze combinatie waren de vermaningen gericht. Maar de 70 leden maakten door het opgestelde eischen aan de regering bekend, waarin een duidelijke toezegging vragen van een zonder wijl te zetten stap om aan Britsch-Indië zelfbestuur te bezorgen. Wordt deze niet duidelijk en spoedig gegeven dan gaan zij weer hun middel van geweldloos verzet toepassen, ook in de Assembly zelf, door er op structie te voeren. Tegelijkertijd wijzen de in den land bereikte resultaten tot het doen samengaan van Hindoes en Mohamedanen op een groote kans van verbredering.

Ook buiten de Assembly bejerven de aanhangers van Gandhi zich om gebruik te maken van het bij de verkiezingen behaalde succes. Op verschillende wijzen werden aangedrongen op het vrij laten van den leider, die sedert Maart 1922 in de gevangenis, voor ziekte in een hospitaal te Poona werd verpleegd. Den 4en Februari zou deze aangelegenheid zelfs in de Leg. Ass. aan de orde komen, doch op dienzelfden dag maakte de regering te Bombay bekend, dat zij Gandhi uit de gevangenschap ontslagen had, de resterende 4 jaar waren hem geschonken. Hij had pas een operatie doorstaan, de geneesheeren hadden verklaard, dat een verblijf aan zee van eenigen duur voor het herstel van zijn gezondheid noodig was; dit advies gold als de reden van den getroffen maatregel. Zoals te begrijpen is, zijn vele van oordeel, dat de op touw gezette agitatie niet zonder invloed is geweest op de genomen beslissing en dat een nieuwe aanmoediging in gelegen kan zijn tot verharding.

Was ook koren op den molen der Swarajisten, die in Zuid Afrika juist een wetsontwerp aan de orde kwamen dat de positie der Britsche immigranten daar nog ver slechteren zal. Zoals wij reeds eerder meedeelden, lokt dit een verweer-maatregel uit. De Leg. Ass. besloot het belasten van den invoer van steenkolen uit Z. Afrika afkomstig; dit besluit werd doorgedreven tegen het advies der Br. Ind. regering in, door de oppositie-combinatie.

De opvolgende berichten uit Delhi wijzen op voortgezette agitatie met voortgezet succes. Onder luide toelichtingen van de Swarajisten heeft de Leg. Ass. nu 76 tegen 48 stemmen een motie aangenomen, voorgesteld door het gematigd lid Rangachariar, waarin de onderkoning uitgenoodigd wordt een herziening van de „Government of India Act” te verkrijgen om aan Britsch-Indië een volledig verantwoordelijke zelfregering te krijgen, met uitzondering alleen voor wat de defensie en de buitenlandsche politiek betreft. Tot het opstellen van een ontwerp-constitutie wordt 't bijeenroepen van een „round-table” conferentie gevraagd, die oorechten van belangrijke minderheden heeft vast te stellen, terwijl de zittende Wetgevende vergadering behoort te worden ontbonden, en zoowel een nieuw Wetgevende vergadering als de Rijksregering (in London) de ontwerpen dadelijk in behandeling zullen nemen.

Een commissie is aangewezen om het plan bij de Rijksregering te gaan bepleiten. Daarvan maakt o.a. de grijze voorvechtster voor home rule voor Br. Indië, Mrs. Annie Besant, deel uit.

Tevens is de non-cooperation-beweging overgebracht naar Kenya (Br. O. Afr.), waar de Britsch Indiërs oververregaande achterstelling bij de Britsche koloniale klagen. Zij zijn begonnen met een weigering om de belasting te betalen, die op 't kiesrecht invloed heeft. Autoriteiten hebben talloze weigeraars gedagvaard. Desai, de leider dezer beweging, is te Mombassa achtig slot gezet, hem is drie weken tijd gegeven om een schriftelijke verdediging op te stellen. Dat is 't oogenblik dat de regering in Br. Indië zelf de martelaren daar uit hun gevangenschap bevrijd heeft.

De regering in het moederland heeft niet op de komst van de Br. Ind. commissie gewacht om haar standpunt aan te geven. Den 26en Febr werd in Lagos

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ

TEL. 634 EINDHOVEN TEL. 634

LEVERING VAN ALLE SOORTEN

BOOMEN EN PLANTEN

TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN

SPECIAAL ADRES VOOR HET

AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN, ENZ.

Wij fotografeeren U thuis

zonder verhooring

INLICHTINGEN:

FOTO-PERSBUREAU

Lange Poten 15a - DEN HAAG - Tel. H. 1741

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 2512
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Ingezonden.

Hulp aan Oud-Strijders in Indië.

Voor bovengenoemd doel werd door mij ontvangen een bedrag groot f 1714,90, waarvoor ik langs dezen weg den milden gevers hartelijk dank zeg. Deze gelden zijn afgedragen aan den heer Fabricius, die in totaal naar Indië heeft overgemaakt, aan het Comité „Indisch Bronbeek”, f 7964,98 of in Ind. Crt. f 8275,59. Bovendien zijn f 65.— bestemd voor het „Grijze Huis”, waarvoor gereedschappen zijn aangekocht.

Verder werd ik, met belangelooze medewerking van de Rott. Lloyd en de expeditie Hoogenraad en Westeloo, in staat gesteld 9 kisten kleeding, inhoudende 225 Indische pakken, slaapbroeken, kabaja's, schoenen, ondergoed, enz. naar Indië te verzenden, die daar in dank werden ontvangen en uitgereikt. Later mocht ik bij verschillende gevers nog 35 pakken afdalen; ik zou daar weer graag 100 van maken, die kunnen dan nog met de volgende boot mee.

Hebt U dus nog Indisch goed, dat gij voor dit doel wilt afstaan, schrijft mij dan a.u.b. even een briefkaartje, dan zal ik het gaarne komen afdalen. Van buiten de stad houd ik mij ook voor ongefrankeerde toezending aanbevolen.

E. M. HARSVELDT,
 Gep. Onderoff. O.-I. L.

Den Haag, Celebesstraat 55.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amsterdam.

LEZING J. EINAAR.

Dinsdag 19 Februari j.l. hield de heer J. Einaar voor de leden van de Afdeling Amsterdam en tal van genoodigden eene lezing over de Boschnegers in Suriname.

Het was een goede gedachte geweest van het Bestuur om, waar korten tijd geleden een Javaan ons van zijn land en zeden vertelde, nu ook eens een zoon van de West het woord te geven.

De spreker begon met zijn verwondering te uiten over de weinige kennis, die men over het algemeen hier over zijn land heeft. Werd hij en zijn landgenooten hier in Amsterdam niet steeds in het Engelsch aangesproken en men dan hoogst verwonderd was een antwoord in het Hollandsch te krijgen en dan nog wel van iemand die zwart ziet!

Aan de hand van zeer mooie gekleurde lichtbeelden vertelde hij van het ontstaan van de Boschnegers, hoe zij, uit Afrika ingevoerd en niet gewend aan arbeid voor vreemde meesters en door mishandeling naar de bosschen vluchtten en van daaruit de plantages aanvielen en verwoestten.

Tochten tegen deze wegloopers (Marrons) liepen op niets uit. Zelfs werd de doodstraf ingevoerd om het wegloopen te verhinderen. Niets hielp echter, totdat in 1761 door Gouverneur Mauricius een overeenkomst gesloten werd met de Marrons aan de Saramacca en in 1762 met de Aukaners. In 1771 werden met behulp der Aukaners de Cottica Marrons bedwongen.

Het aantal boschnegers bedraagt pl.m. 9000. Vervolgens vertelde hij van de inrichting van een boschneger-maatschappij.

Aan het hoofd staat een opperhoofd (granman). Deze granman wordt bijgestaan door kapiteins, die aan het hoofd staan van verschillende dorpen. Met den granman vormen deze kapiteins het gouvernement (lanti). In ieder dorp is ook nog een onder-kapitein (blakadjaktie).

Het opperhoofd der Aukaners wordt nog bijgestaan door een hoofd-kapitein en een fiscarie (raadsman).

Een bepaald dorp wordt aangewezen voor het houden van vergaderingen (kroetoe's).

Wie een ander slaat moet als straf aan den granman twee pullen rum betalen; ook wordt men bij zware overtredingen veroordeeld om met zijn gezin eenige jaren slavenarbeid te verrichten en worden de lijfstraffen nog veelvuldig toegepast.

Toen kwamen de zeden en gewoonten aan de beurt, wij zagen kinderen bezig met houtsnijkunst en de vrouwen aan veldarbeid. De mannen daarentegen op de jacht, visscherij en aan het houthakken.

En onder groote hilariteit vertelde de spreker, dat hij de mannen de sieraden dragen en alles in het werk stellen om de vrouw te bekoren.

Bij den maaltijd eten de mannen het eerst, daarna de vrouwen en de kinderen, die, evenals de kinderen

BESCHIKBAAR.

DE

„ADI POESTAKA”

UITGEVERS-MIJ EN

ALGEMEENE BOEKHANDEL

Laan van Meerdervoort 332 's-Gravenhage

levert

ALLE WERKEN OP ELK GEBIED

Studieboeken voor Lager-, Middelbaar- en Hooger Onderwijs; Leer- en Woordenboeken voor Indonesische, Algemeen-Oostersche en Moderne Europeesche Talen

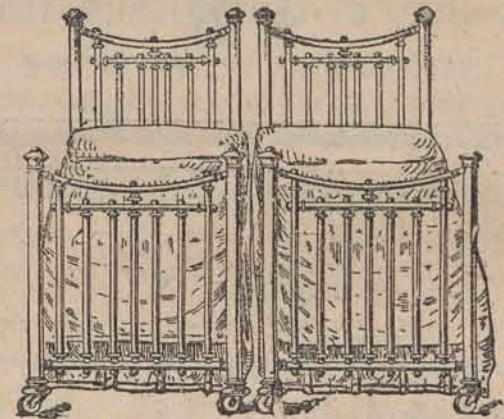
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GROENMARKT 34, over de Prinsessestraat.

TELEFOON H. 4420

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8 1/2 tot 6 uur.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST”

hebben op vertoon van hun Lidmaatschapskaart toegang tot de Clublokale Restaurant en Leeszaal van de Amsterdamsche Burgerwacht, Singel, hoek Vijzelstraat Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de Afdeling Amsterdam der Vereeniging Oost en West aantreffen.

en Hoogerhuis een verklaring afgelegd, die vrijwel een echo was van de vroeger gegeven aanmaningen, al ging de strekking ietwat verder. Kalnte en een beetje geduld, Groot Britannië staat sympathiek tegenover den wensch naar verantwoordelijk zelfbestuur, maar Indië wordt als geheel nog niet rijp geacht voor de inwilliging van deze mate van zelfstandigheid. Wie harder wil loopen, zal de goede zaak schaden.

Deze regeringsverklaring heeft bij de Indische nationalistische groote teleurstelling gebracht; zij hadden veel te goede verwachting van het Mac Donald-bewind. De organen der Labour-partij hadden immers tot nu toe de eischen der Swarajisten gebillijkt en gesteund.

In de Indisch nationalistische pers wordt lord Olivier, die de verklaring heeft opgesteld, verweten, dat hij de bedoeling heeft niet verder te gaan dan de in 1917 in de wet aangegeven hervormingen, en dat hij hoopt een wig te kunnen drijven tusschen de vooruitstrevende en de gematigde nationalistische, om zodoende tegen den wensch van Britsch Indië in te gaan.

Men kan een streven in dezelfde richting zien in de aangekondigde vermindering van den belastingdruk. De minister van financiën Sir Basil Blackett, heeft bij de Leg. Ass. de begroeting ingediend, die een verlaging bevat van de sterk aangevochten zoutbelasting en ondersteuning aan de gewestelijke kassen, en die, in weerwil hiervan, toch nog met een batig saldo van 38,6 miljoen ropjen sluit. Dit moet gematigde elementen, naar men hoopte, tot inschikkelijkheid en bedachtzaamheid brengen. Maar ook over deze belasting heeft lord Olivier, de minister voor Indië, zich onhandig uitgelaten.

De oppositie-combinatie had eerst den 10en Maart aangegeven als aanvangsdatum van haar obstructie in de Leg. Ass., indien vóórdien geen voldoende toezegging in den zin van de gestelde eischen zou zijn ontvangen. Maar de wetgevend vergadering van Bombay heeft nu op 17. Zaterdag haar zitting al afgebroken en verdaagd als protest tegen Olivier's uittalingen. Hiermede is de strijd begonnen, die zeer fel belooft te worden.

Prof. Smith naar Nolland.

Een bijzondere correspondentie uit Kaapstad in het Alg. Hbl. (22 Febr.) bespreekt het voorgenomen bezoek van prof. J. J. Smith, hoogleraar aan de universiteit te Stellenbosch in Z. Afr., aan Nederland. Dit geldt min of meer een tegenbezoek voor dat door prof. dr. Casimir aan Z. Afr. gebracht.

Prof. Smith, hoogleraar voor het Afrikaansch en Nederlandsch is, schrijft de correspondent, „ongetwijfeld de krachtigste persoonlijkheid, ja de eenige groote leider van de huidige beweging voor het Afrikaansch als schrijff-, school- en officieele taal. Zijn macht en invloed aan zijn Universiteit en ver daarbuiten, zijn zeer groot. Het mag niet in 't oog loopen, maar niettemin is 't zoo. Velen noemen hem den Paus, omdat zijn uitspraken als dogma's klinken en omdat zijn wil en wensch wet is. Wij, geboren Nederlanders, houden niet van hem, want om 't Afrikaansch te verheffen, moest onze taal weg en Smith ging daarbij zeer hardhandig te werk. Zijn succes is echter enorm. Een gevolg is, dat voor nieuwe Nederlandsche onderwijzers hier geen kans meer is, en dat de oude, die hier zijn, er langzaam maar zeker uitgaan, behalve in de puur Engelsche streken”

Of dit bezoek aan Nederland dan wel met veel genoegen kan worden tegemoet gezien? Hetgeen 't artikel verder geeft, doet klimmenden twijfel over deze vraag ontstaan, zoodat het zelfs moeilijk valt de bedoeling er in te gaan zien, van een tegenbezoek na de gulle en beestdriftvolle ontvangst, welke prof. Casimir in Z. Afr. wist te verwerven.

Maar het slot van de correspondentie laat ons dan toch bevroeden wat Nederland voor goeds van dit bezoek kan verwachten. Wij lezen toch:

„Smith is de ridder zonder vrees of blaam. Ik twijfel niet, of hij zal over Nederland voldaan zijn (hij is er nooit geweest) en Nederland over hem. En dit bezoek kan onze taal gemakkelijker in eere hersteld worden in de hogere scholen. Na zes jaren Afrikaansch in de Nederlandsche school zou niets natuurlijker zijn dan uitsluitend Nederlandsch in de hogere. Dr. Viljoen, hoofd van ons epl. v. Onderwijs, heeft hiervoor tevergeefs gepleit. Het is, dat na den Jingo-stroom der laatste jaren een ontferming zal komen en professor Smith is de man, die allen in de rechte banen leiden kan.”

Wanneer U bij uw leverancier van Geldersche worst, de worst ontvangt met een loodje gemerkt „Anton Hunink, Deventer”, dan verzekeren wij U, dat die Worst van prima Geldersche varkens bereid is en door vakmannen gemaakt is, terwijl wij ons verantwoordelijk stellen voor de kwaliteit.

Anton Hunink, Deventer.
 Hofferancier.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

**KANTOORBOEKEN
LOSBLADIGE BANDEN**

VOOR ALLE DOELEINDEN
VRAAGT GEILL. CATALOGUS
H. v. RIJMENAM - DEN HAAG
ORANJELAAN 21, Telef. 2157/58

**BINDT GIJ AL ZELF UW MUZIEK
IN EEN H.V.R. BAND?**

Alle bladen liggen volkomen vlak - Vraagt uwen Boekhandelaar

FIRMA J. ASJES Ez.
CARROSSERIE EN RIJTUIGFABRIEK
ALKMAAR

BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJTUIGEN,
KOETSEN EN CARROSSERIEN VOOR
.....PERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

BESCHIKBAAR.

**NEDERL.-INDIË, OUD EN NIEUW
NOBELSTRAAT 20 'S-GRAVENHAGE**

DE NIEUWE JAARGANG

In de drie eerste afleveringen van den nieuwen jaargang welke met Mei een aanvang neemt, dus in de afleveringen van Mei, Juni en Juli 1924, verschijnt een artikel van W. O. J. Nieuwenkamp over zijn Engelsch-Indische reis. Deze bijdrage zal opgeluisterd worden door talrijke illustraties naar etsen en nog nimmer gepubliceerde teekeningen. Bovendien zal de eerste aflevering van dezen jaargang met een orginee houtsnode van Nieuwenkamp openen. Proefnummer wordt op aanvraag gratis toegezonden.

:: TRICOT ONDERGOEDEREN ::
VAN
JANSEN & TILANUS, FRIEZENVEEN

op Java, door de moeder volgepropt worden en hierdoor hang- of papuukjes krijgen.

De dans neemt een groote plaats in. Een boschneger danst uit liefhebberij een „soesa“, uit godsdienstig oogpunt een „winti“ of bezweringsdans. Bij deze laatste dans besmeert hij zich met „pimba dotti“ of witte klei, om zich voor de geesten onzichtbaar te maken.

En als slot vertelde de spreker, zelf zoon van een neger-zending, over de zending onder de boschnegers, hoe het Christendorp Ganzel met zijn ruim 600 inwoners een zending-componist, evangelisten en onderwijzers heeft voortgebracht.

De voorzitter van de Afdeling was dan ook zeer zeker de tolk van alle aanwezigen, toen hij na afloop den heer Einaar hartelijk dank bracht voor zijn interessante causerie en er op wees, hoe door het contact tusschen den spreker en zijn toehoorders een stemming was ontstaan, die hem, den voorzitter, aan Suriname deed herinneren.

Afdeling Arnhem.

In het gebouw „Irene“ alhier werd in de localiteit van den Gemeentelijken Schoolbioscoop op 15 Febr. j.l. voor genoodigden vertoond de Suriname-film, welke haar ontstaan te danken had aan het initiatief van den tegenwoordigen Gouverneur van Suriname, Baron van Heemstra, die te voren gedurende een tiental jaren Burgemeester was van Arnhem.

Eene toelichting op deze zeer interessante film, door een film-opnemer van Pathé te Parijs vervaardigd in opdracht der afd. Suriname van het Alg. Ned. Verbond, werd gegeven door den heer G. J. Staal, oud-Gouverneur van Suriname.

Op 19 Februari d.a.v. werd deze film voor het publiek vertoond, voorafgegaan door een reeks schitterende natuuropnamen van Oost-Indië, waarbij, in overleg met het Bestuur van „Oost en West“, voor de leden der vereeniging plaatsen waren gereserveerd. Van deze gelegenheid werd een zoo ruim gebruik gemaakt, dat de zaal overvol was en de vertooning een paar dagen later moest worden herhaald.

Mededeelingen.

Van de Redactie-Commissie:

Aan den heer E. F. van Marle v. Jzn. te Delft.

Uw opmerking is juist; niet het dochtertje van den heer Van Haffen legde den eersten steen voor het Indische Bronbeek, doch een ander meisje.

Dit blijkt ook uit een artikel in het weekblad Indië van 24 Febr. j.l. getiteld „Indisch Bronbeek“, waarin we lezen: „.....Hierop verzocht de resident het dochtertje van den heer van Marle, die als bestuurder der voormalige legereeniging en in het comité voor Indisch Bronbeek zooveel voor de oud-militairen heeft gedaan, de eerste-steenlegging te verrichten.“

Van de Directie van den Kon. West-Indischen Maildienst, Scheepvaarthuis te Amsterdam, ontvingen we het verzoek onderstaande mededeeling in het Kol. Weekblad op te nemen, waaraan we gaarne voldoen.

VACANTIEBEIZEN NAAR SURINAME.

Wij hebben het genoegen U door dezen mede te deelen, dat wij besloten hebben dit jaar in den vacantielijd (Juli, Augustus, September) kinderen en ook volwassenen in de gelegenheid te stellen tegen zeer verminderden prijs, slechts in de eerste klasse, een vacantiereis naar Suriname te maken. Voor het gewone passagiersvervoer bedraagt de enkele reis passageprijs eerste klasse f 650.—; voor de vacantiekaarten echter, die voor de hieronder vermelde afvaarten geldig zijn, berekenen wij voor heen- en terugreis in totaal f 800.—. Voor kinderen zal op dezen prijs verder geen reductie verleend kunnen worden.

De vacantiekaarten zullen geldig zijn voor de volgende booten:

- Uitreis:**
s.s. „Commewyne“: van Amsterdam 26 Juni, te Paramaribo 14 Juli;
s.s. „Prins Frederik Hendrik“: van Amsterdam 24 Juli, te Paramaribo 11 Augustus.
Thuisreis:
s.s. „Prins der Nederlanden“: van Paramaribo 13 Aug., te Amsterdam 3 September;
s.s. „Commewyne“: van Paramaribo 10 September; te Amsterdam 1 October.

Indien passagiers op de thuisreis te Havre debarkeren, wordt hiervoor geen gedeelte van het passagiersgerestitueerd.

Verlenging van den geldigheidsduur der vacantiekaarten is in geen geval mogelijk.

Van het Informatie-Bureau:

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD
Mr. L. Tobi, Marconistraat 54 te 's-Gravenhage, als verterlijk ambtenaar.
Mej. J. Vermaas, Westkade te Hellevoetsluis, als pleegster 1ste klasse bij den B. G. D.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

- 1º. Uitzending voor den Nederlandsch-Indisch Staatsdienst:
a. onderwijzer(es) bij het m.u.l.o. (hoofdaakte wiskunde l. o. vereischt);
b. onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs (voor onderwijzeres hoofdaakte vereischt);
c. verpleegster bij den burgerlijken geneeskundendienst;
d. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten of delijken dienst).
2º. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao: hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling A.B. (voor de betrekkingen genoemd onder a t/m c), tot de 1ste afdeling (voor de betrekking onder d) en tot den heer H. P. van Nieuwenburg, J. Pzn. Coenstraat 30, 's-Gravenhage, voor de onder 2º genoemde betrekking.

Mutaties van 27 Febr. tot 5 Maart 1924

Nieuwe leden.

- Koninklijke Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart:
p.a. Edgar Fuld, Prins Hendrikklaan 21 te Amsterdam. f 5.—
Mr. E. Andries, Amsterdam, Heeregracht 565. f 5.—
W. N. Meijer, Amsterdam, Heeregracht 565. f 5.—
N. W. Verregh, Amsterdam, Admiraal de Buyterstraat 241. f 5.—
E. Wolff, Amsterdam, Sarphatistraat 50. f 5.—
W. F. H. Brandon, p.a. Brandon Mesritz & Co., Amsterdam, Amstel 344. f 5.—
Mevrouw de Vogel-Domies, Raadhuisplein te Heemstede (afd. Haarlem). f 5.—
G. J. A. Pool, Willem de Zwijgerlaan 99, Den Haag. f 5.—

Contributieverhoging.

Firma J. J. Harte, Lijnbaansgracht 241-242 Amsterdam van f 2.50 op f 5.—.

Afschrijven.

M. van Oorschot, Kleine Gartman Plantsoen 5. Amsterdam.

Adresveranderingen.

- Mej. M. C. de Visser, van: Arnhem, Kernheimstr. 2 naar Bloemendaal. f 2.50. (Afd. Haarlem, contr. '24 reeds voldaan).
W. Heinsius, onderwijzer 1ste klasse, van: Amsterdam van Breestraat 10 naar: Den Haag, Marconistr. 30.
W. C. Bonebakker, Amsterdam, van: Heeregracht naar: Jan van Goyenkade 24.
W. F. Dracht, O.-I. Ambtenaar m.v., Den Haag, van: Suezkade 97 naar: 2de van Blankenburgstraat 171.
Mevr. Wed. C. M. Lasen-Vielers, Den Haag, van: Obrechtstraat 504 naar: Danckerfstr. 85.
H. van Dorsser, Kapitein Art. N.-I. L., van: Bandoeng naar: Den Haag, p.a. Departement van Koloniën.
H. A. Hoefelman, van: Bandoeng naar: Rantja-Bandoeng (bij Bandoeng).
H. Bossert, Amsterdam, van: De Lairessestraat 110 naar: Johannes Verhulststraat 113.

UITZENDING DINERS
N. KEUR
TEL. M. 1133 Tel. M. 1133
35 KONINGSPLEIN 35
DINERS AAN HUIS
BEZORGD: f 1.— TOT f 1.40
BEZORGING DOOR DE GEHEELE STAD

A. L. KLAASSEN
Kleermaker
THOMSONLAAN 9 DEN HAAG
TELELOON M. 5234

Instituut „VAN WIJNGAARDEN“
 Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes
 2de SCHUIJTSTRAAT 332 (Duinoord) - DEN HAAG
 Afd. A (6 leerjaren) opleid. H. B. S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B. (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Opleiding voor verschillende examens.
 Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.
 Kleine klassen, ruime lokalen. Centr. verwarming. Electr. verlichting.

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL
 Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
 Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
 Noordwal 4, Tel. 2461
 Filiaal: ARNHEM
 Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging „OOST en WEST“
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelingen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis“ biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost, II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ, Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 2. Indische toestanden gezien door een inlander.
 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 4. Sarikat-Islam.
 5. De Sultaniëten in Nederlandsch-Indië.
 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 8. De Europeesche vrouw in Indië.
 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 10. Over de Kolonie Suriname.

Serie II.
 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De theeplanting op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandesche Gorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javaan volk bij reijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.
 1. Over Ball en zijne bewoners.
 2. Bevolking in Nederlandsch-Indië.
 3. Kinderminnelt in Nederlandsch-Indië.
 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenop (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (zetel Hoofdbestuur).

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

BESCHIKBAAR.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND“ TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

FRANÇOIS BLOM'S
MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek Geb. in linnen Stempelband
f 5.50
 Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

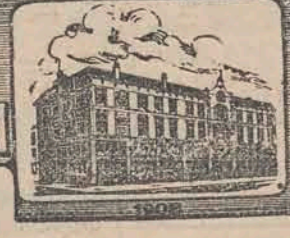
N.V. GOGARN'S
MEUBILEER. MIJ.
MEUBELN
BETIMMERINGEN
BEHANGERIJ
STOFFEERDERIJ
 DEN HAAG ROTTERDAM
 NOORDEINDE 64c WESTNIEUWLAND 13
 TELEFOON H. 1076 TELEFOON No. 1774

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN“
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM
Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa
 Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Huishoudelijke
en Kenken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels

Ibach

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. M. 1403

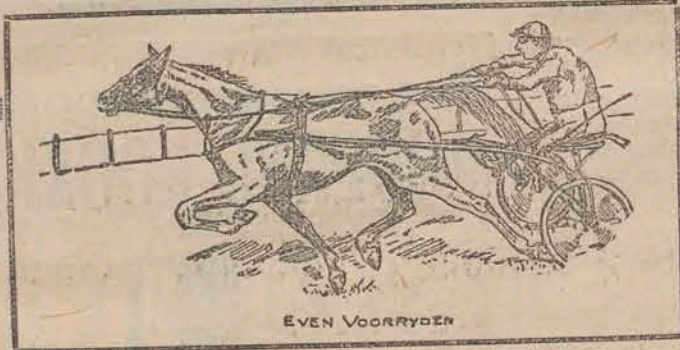
Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het meest
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER GIJ
Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
Anna Paulownastraat 30a, Tel. M. 4947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

De Paardenwereld
Geïllustreerd Weekblad

GEWIJD AAN
Draverijen, Rensport, Concours-Hippique,
Fokkerij, Hoefbeslag, enz.

Abonnement (franco per post) f 6.- per jaar,
desgewenscht te betalen in 2 halfjaarlijksche
termijnen van f 3.—.

Bevat o.m. de officiële programma's van de Draverijen en Rennen
dit jaar te houden op Duindigt.

Afzonderlijke nummers 20 cent

Uitgave: N.V. Drukkerij ten Hagen, Nobelstr. 20, Den Haag

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

**NIEUWE VITRAGES
EN ALLOVER NETS
WIT-LAK-MEUBELEN**

BESCHIKBAAR.

Magazijn „NEDERLAND”
KATTENBURG & Co.
AMSTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, HAARLEM
ROTTERDAM

Uitrustingen
voor de Tropen

Op aanvraag toezending
van catalogus

Onze reizigers
zijn door
het geheele land
te ontbieden.

VERHUIZINGEN PER
Auto-Tapissières
H. VAN DEN BOLD
APELDOORN :: TELEF. No. 273

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg